Αριθ. εισ. 152723
150

ΑΠΟΘΗΚΗ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ
ΛΑΥΡΙΩΤΟΥ
ΛΥΞΩΝ ΑΡΙΘ.

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΤΟΜΟΣ Α'.

1841–1842.

Πολλοὶ διεσχοινισθήσονται καὶ πληθυνθήσεται ἡ γνῶσις.—Δανιὴλ ιβ'. 4.

ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ,
ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ Γ. ΓΡΙΦΦΙΤΤΟΥ.
1842.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μηροσιάλη
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ

ΑΠΟΘΗΚΗ

ΤΩΝ

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΦΕΒΡΟΥΑΡ. 1842.] [ΑΡΙΘ. 62.

Η ΠΟΛΙΣ ΒΕΝΕΤΙΑ.

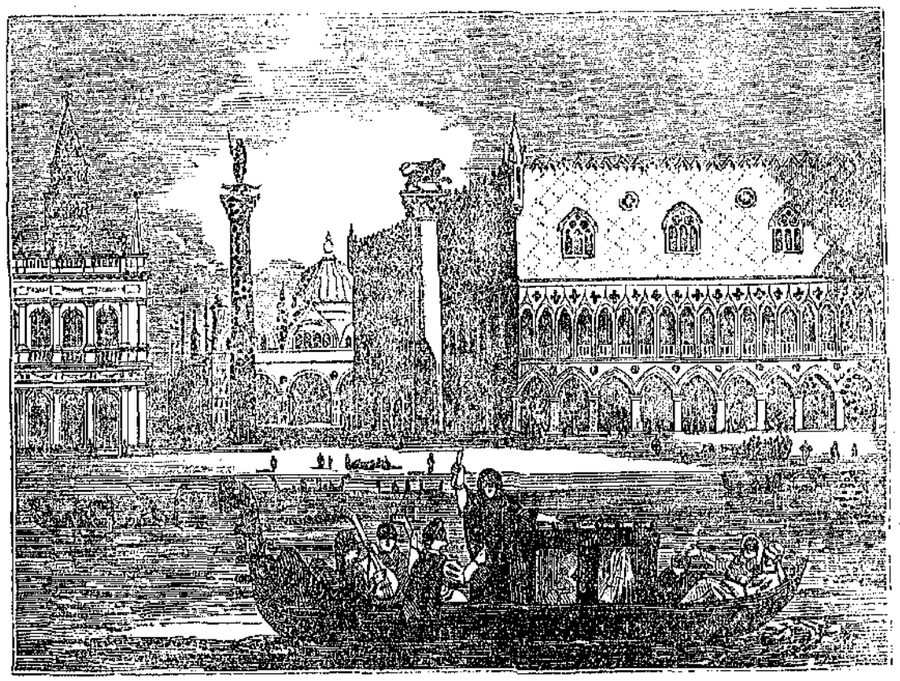

Ἡ Βενετία.

Ἡ ΒΕΝΕΤΙΑ, μετὰ τῶν πολυαρίθμων αὐτῆς ὀόλων καὶ πύργων, ἐκ τῶν ὑδάτων ἀνυψουμένη, ἕλκει καὶ θέλγει τὸ ὄμμα τοῦ πλησιάζοντος ὁδοιπόρου τόσον διὰ τῆς καινοφανείας, ὅσον διὰ τῆς καλλονῆς αὐτῆς· ἐνῷ δέ τις, τὴν Μεγάλην ἀναπλέων Διώρυγα, βλέπει ἔνθεν κἀκεῖθεν τὰς πολυτελεῖς ἐκκλησίας καὶ τὰ μεγαλοπρεπῆ παλάτια, ὁμολογεῖ καθ' ἑαυτὸν ὅτι, ἂν καὶ ἡ δόξα τῆς Βενετίας παρῆλθεν, ἡ πόλις ὅμως ἀκόμη σώζεται, μνημεῖον ἄξιον τῆς ἀρχαίας λαμπρότητος—προσφυὲς οἰκητήριον τῶν ἱστορικῶν ἀναμνήσεων τῆς περιφανοῦς δημοκρατίας. Ἡ πόλις, ἐπὶ πασσάλων ᾠκοδομημένη, κατέχει πολυάριθμα μικρὰ νησία, ὡς πέντε Ἰταλικὰ μίλια ἐκ τῆς στερεᾶς, ἀφ' ἧς διαχωρίζει αὐτὴν λίμνη ἑλώδης, τριῶν ἕως ἓξ ποδῶν τὸ βάθος. Τὰ νησία ταῦτα σχηματίζονται ὑπὸ τῶν ἀβαθῶν πορθμῶν, οἵτινες αὐτὰ διατέμνουσι, συνέχονται δὲ πρὸς ἄλληλα διὰ τετρακοσίων ἢ πεντακοσίων γεφυρῶν, λιθίνων ὡς ἐπιτοπλεῖστον. Οἱ ἀβαθεῖς οὗτοι πορθμοί, ἢ τὰ ῥηχά, προέρχονται ἀπὸ τὴν περίσσειαν τῆς ἄμμου, τὴν ὁποίαν συγκατακομίζουσιν οἱ ἐκ τῶν Ἄλπεων καταβαίνοντες, καὶ εἰς τὸν Ἀδριατικὸν κόλπον εἰσβάλλοντες, ποταμοί, καθ' ὅλην τὴν δυτικὴν αὐτοῦ παραλίαν. Ἡ δημοκρατία ἐδαπάνα μεγάλας ποσότητας πρὸς καθαρμὸν τῶν διωρύγων, αἵτινες διατέμνουσι καὶ περικυκλοῦσι τὴν πόλιν, ἀφαιροῦσα ἐμ-

πόδια, καὶ διατηροῦσα τὴν βαθύτητα τοῦ ὕδατος, τὴν τόσον ἀναγκαίαν πρὸς ἀσφάλειαν τῆς πρωτευούσης. Ἀλλὰ τὴν σήμερον ἐπικρατεῖ ἄλλη πολιτική.—Ἡ περιφέρεια τῆς Βενετίας εἶναι ὡς ἑπτὰ μιλίων· ὁ δὲ πληθυσμὸς ὑπὲρ τὰς ἑκατὸν χιλιάδας. Διὰ τοῦ κέντρου ῥέει ἡ Μεγάλη Διώρυξ, ἑκατὸν πόδας πλατεῖα καὶ χιλίους ἑξακοσίους πήχεις μακρά, ἐξ ἴσου σχεδὸν διχοτομοῦσα τὴν πόλιν. Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ ταύτης, καίτοι σύμμικτον ἔχουσα καὶ πολλάκις ἀκατανόητον χαρακτῆρα, εἶναι ποικίλη, τὰ μέγιστα κεκοσμημένη, καὶ γενικῶς μεγαλοπρεπής. Αἱ ἐκκλησίαι, τὰ παλάτια, καὶ τὰ δημόσια οἰκοδομήματα, εἶναι ἀληθῶς ὑπερήφανα. Ἐκ τῶν πρώτων κυριωτέρα εἶναι ἡ τοῦ Ἁγ. Μάρκου, ἱσταμένη κατὰ τὸ ἓν ἄκρον τῆς ὁμωνύμου πλατείας, ἀφιερωμένη δὲ εἰς τὸν προστατεύοντα τὴν πόλιν ἅγιον. Αἱ περιστάσεις, αἵτινες διεύθυνον τὴν ἐκλογὴν τῶν Βενετῶν εἰς τὸν Εὐαγγελιστὴν τοῦτον, λέγεται ὅτι ἦσαν αἱ ἀκόλουθοι·—Ὁ Μουσουλμάνος βασιλεὺς τῆς Ἀλεξανδρείας ἠθέλησε ν' ἁρπάσῃ ἀπὸ μίαν τῶν ἐκκλησιῶν τὸ ἐν αὐτῇ τεθαμμένον σῶμα τοῦ Ἁγ. Μάρκου· οἱ δὲ Χριστιανοὶ ἱερεῖς, μὴ βλέποντες ἐλπίδα νὰ ἐμποδίσωσι τὴν ἱεροσυλίαν ταύτην, ἐσυγχώρησαν εἰς δύο Βενετοὺς ἐμπόρους νὰ τὸ ἐπάρωσι μυστικῶς. Ἐν Βενετίᾳ ὑπεδέχθησαν αὐτὸ μετὰ βαθυτάτης εὐλαβείας καὶ ἐνθουσιασμοῦ, καὶ πάραυτα κατέστη ὁ Ἁγ. Μάρκος ὁ προστάτης ἅγιος τοῦ ἀνυψουμένου κράτους. Τὸ λεῖψανον τοῦτο σώζεται ἀκόμη ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. Τοῦ πτερωτοῦ λέοντος τῆς δημοκρατίας εἶναι αὕτη παρομοίως ἡ ἀρχή, νομιζομένου, κατὰ τὴν μυστικὴν γλῶσσαν τοῦ Ἰεζεκιήλ, ὅτι παριστάνει τὸν Ἅγ. Μάρκον. Ἐκτίσθη δὲ πρῶτον ἡ μητροπολιτικὴ αὕτη ἐκκλησία τὸ 879, καὶ δεύτερον μετὰ τὴν πυρκαϊὰν τοῦ 976. Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀνεγέρσεως αὐτῆς οἱ Βενετοὶ ἦσαν πλήρεις φρονήματος διὰ τὰ κατορθώματα τοῦ Δουκὸς αὐτῶν Δανδόλου, καὶ τὴν κατάκτησιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως· οἱ δ' ἀρχιτέκτονες τοῦ Ἁγ. Μάρκου μετεῖχον τοῦ γενικοῦ αἰσθήματος. Τὸ σχῆμα τῆς ἐκκλησίας εἶναι προδήλως Ἀνατολικόν, καὶ λέγεται ὅτι οἱ οἰκοδόμοι ἔλαβον ὡς τύπον τὸν περιβόητον ναὸν τῆς Ἁγίας Σοφίας· ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ τοῦτο, ἡ τοῦ Ἁγ. Μάρκου ὁμοιάζει ὡς πρὸς τὸν γενικὸν χαρακτῆρα πολὺ μᾶλλον μὲ τοὺς ναοὺς τῆς Τουρκίας, παρὰ μὲ τὰς μητροπολιτικὰς ἐκκλησίας τῆς Εὐρώπης. Οἱ θόλοι, καὶ οἱ κοσμοῦντες αὐτὴν ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν πολυάριθμοι Σαρακηνικοὶ στύλοι, δίδουν εἰς ὁλόκληρον τὴν οἰκοδομὴν Ἀνατολικὴν πρόσοψιν. Ἄνωθεν τῆς κυριωτέρας εἰσόδου ὑπάρχουσι τεθειμένοι οἱ τέσσαρες ὀρειχάλκινοι ἵπποι, τοὺς ὁποίους κριτὴς ἁρμόδιος ὠνόμασε τοὺς καλλίστους ἐν τῷ κόσμῳ. Ἐστάθησαν δὲ τῷόντι πολυπαθεῖς. Τοῦ Λυσίππου ἀριστουργήματα, φαίνεται ὅτι ἀνῆκον κατ' ἀρχὰς εἰς τὸν ἐν Κορίνθῳ ναὸν τοῦ Ἡλίου. Εἰς τὴν ἅλωσιν τῆς Κορίνθου ἁρπάσας μετέφερεν αὐτοὺς εἰς τὴν Ῥώμην ὁ ὕπατος Μούμμιος· ἐκεῖθεν ὤδευσαν εἰς τὸ Βυζάντιον, ὅπου οἰκειοποιήθη καὶ μετεκόμισεν αὐτοὺς εἰς τὴν Βενετίαν ὁ Δάνδολος τὸ 1204. Ἀφῃρέθησαν δὲ πάλιν ὑπὸ τοῦ Ναπολέοντος, ὅστις συμπαρέλαβεν αὐτοὺς μετ' ἄλλων λαφύρων εἰς τὴν Γαλλίαν, ὅθεν ἐπανεστράφησαν κατὰ τὴν γενικὴν εἰρήνην. Τὸ πρόσωπον τῆς τοῦ Ἁγ. Μάρκου δεικνύει προσέτι σχῆμα τοῦ Εὐαγγελιστοῦ περικαλλῶς εἰργασμένον μὲ ψηφίδας. Αἱ ἐξώτεραι πύλαι, δέκα τὸν ἀριθμόν, καὶ αἱ πέντε εἰς τὸ ἐνδότερον, εἶναι ἀπὸ χαλκὸν φερθέντα ἐκ Κωνσταντινουπόλεως. Ἡ οἰκοδομὴ πλουτεῖ ἀπὸ περικαλλῆ μάρμαρα, ἀλαβάστρους, ὄνυχας, σμαράγδους, καὶ ἄλλα βαρβαρικὰ λάφυρα, καὶ προσέτι ἀπὸ ψηφωτὰ τὸ ἔδαφος καὶ τοὺς τοίχους καλύπτοντα. Ὑπάρχουσι δὲ καὶ ὀκτὼ ὀφιοειδεῖς στύλοι, καὶ αὐτοὶ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, περὶ ὧν ὑπάρχει λόγος βάσιμος ὅτι συνίστων μέρος τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ μεγάλου ναοῦ. Εἰς τὸ ταμεῖον διατηρεῖται ἓν τῶν πλέον ἀρχαίων χειρογράφων τοῦ Εὐαγγελίου. Ἀμέσως ἔμπροσθεν τῆς ἐκκλησίας ἵστανται τρία γυμνὰ κοντάρια, ἐφ' ὧν ἐκυμαίνοντο πρότερον αἱ σημαῖαι τῆς Κρήτης, Κύπρου, καὶ Πελοποννήσου, ὑποτελῶν τότε βασιλείων τῆς δημοκρατίας, καὶ εἶναι τῷόντι σημαντικὰ ἐμβλήματα παρελθούσης μεγαλειότητος. Ἀπέναντι τῆς τοῦ Ἁγ. Μάρκου ἀνυψοῦται περὶ τοὺς τριακοσίους πόδας ἡ Καμπανούλα, ἤτοι τὸ κωδωνοστάσιον, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὁποίου κατεγίνετο εἰς τὰς ἀστρονομικὰς αὐτοῦ παρατηρήσεις ὁ ἀθάνατος Γαλιλαῖος. Καλήτερον τόπον δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπιθυμήσῃ· οὐδὲ δύναται ὁ τὴν Βενετίαν ἐπισκεπτόμενος νὰ ἐπιθυμήσῃ καλητέραν θέαν παρὰ τὴν ὁποίαν ἐξ αὐτοῦ ἀπολαμβάνει τοῦ ὡραίου πανοράματος τῆς πόλεως, μετὰ τῶν περιξ αὐτῆς ὑδάτων καὶ τῆς γείτονος Ἰταλίας.

Ἡ πλατεῖα τοῦ Ἁγ. Μάρκου εἶναι μοναδική, πλουσία, καὶ ἀξιοσέβαστος. Ἔχει δ' ἐπίμηκες ὀρθογώνιον σχῆμα, καὶ περικυκλοῦται κατὰ τρεῖς πλευρὰς ὑπὸ μεγαλοπρεπῶν οἰκοδομῶν, μὲ ἀψίδας ἀπὸ περικαλλὲς μάρμαρον, ἀνεγερθείσας ὑπὸ τοῦ Παλλαδίου. Ἔχει διακοσίων πεντήκοντα ποδῶν μῆκος, καὶ πλάτος ἑκατὸν ποδῶν. Βλέπονται δὲ συνήθως ἐνταῦθα ἄτομα ἐκ παντὸς ἔθνους, καὶ μὲ παντὸς εἴδους ἐνδυμασίαν. Τὸ παλάτιον τῶν Δουκῶν, (βλεπόμενον εἰς τὴν εἰκονογραφίαν), εἶναι ὄχι μόνον ἓν ἀπὸ τὰ μεγαλοπρεπέστατα, ἀλλὰ καὶ τὸ μᾶλλον περισπούδαστον οἰκοδόμημα τῆς Βενετίας. Πόσαι ποιητικαὶ καὶ ἱστορικαὶ ἀναμνήσεις συνέχονται μετ' αὐτοῦ!

Ἐνταῦθα ἐγίνοντο αἱ κρύφιαι καὶ φοβεραὶ ἀποφάσεις τοῦ Δεκαμελοῦς Συμβουλίου· ἐνταῦθα ὑπῆρχε τὸ στόμα τοῦ λέοντος (τώρα λείπει), καὶ ἐνταῦθα ἔμπροσθεν τῆς εἰσόδου αὐτοῦ στέκουν οἱ διαβόητοι κίονες, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐθανατώθησαν τοσοῦτοι ἔνοχοι πολιτικῶν ἐγκλημάτων. Εἶναι δὲ ὀγκῶδες καὶ παμμέγεθες κτίσμα, περιέχον πολλοὺς θαλάμους εὐρυχώρους καὶ μεγαλοπρεπεῖς αἰθούσας. Πολλὰ τῆς τέχνης ἀριστουργήματα σώζονται ἀκόμη ἐν αὐτῷ, μάλιστα δὲ ζωγραφίαι ὑπὸ τοῦ Τιτιανοῦ καὶ ἄλλων· καὶ προσέτι δύο μικρὰ μαρμάρινα συμπλέγματα, ἡ «Ἁρπαγὴ τοῦ Γανυμήδου,» ἀποδιδομένη εἰς τὸν Φειδίαν, καὶ ἡ «Λήδα καὶ ὁ Κύκνος,» θελκτικὸν κειμήλιον, μόλις τοῦ συντρόφου αὐτοῦ ὑποδεέστερον. Οἱ προειρημένοι δύο κίονες εἶναι ἀπὸ κοκκόλιθον, καὶ κατεσκευασμένοι μὲ τὴν πλέον ἐξαίσιον καλλιτεχνίαν· ὁ μὲν φέρει τὸν πτερωτὸν λέοντα, ὁ δὲ ἄγαλμα τοῦ Ἁγ. Θεοδώρου. Ἡ Γέφυρα τῶν Στεναγμῶν σώζεται ἀκόμη μὲ τὴν κεκαλυμμένην αὐτῆς ὁδὸν, ἥτις ἐκ τοῦ παλατίου ἤγαγεν εἰς τὴν πολιτικὴν φυλακὴν τοσούτους ἀθλίους, μηδέποτε πλέον ἐπιστρέψαντας. Ἐγγὺς τοῦ παλατίου εὑρίσκεται ἡ Βιβλιοθήκη, οὐ μόνον διὰ τὴν κομψότητα τῆς ἀρχιτεκτονικῆς ἀξιόλογος, ἀλλὰ καὶ διότι τὰ θεμέλιά της ἔβαλεν ὁ Πετράρχης, βιβλία τινὰ χαρίσας καὶ πολύτιμα χειρόγραφα.

Αἱ ἐκκλησίαι τῆς Βενετίας εἶναι εὐρύχωροι καὶ μεγαλοπρεπεῖς· τινὲς αὐτῶν ἴσως ὑπερβαίνουσι τὰς οἱασδήποτε ἄλλης χώρας· ἐξαιρέτως δ' αἰνιττόμεθα τὰς ὑπὸ τοῦ Παλλαδίου ἀνεγερθείσας. Ἡ Ἁγ. Γεωργίου τοῦ Μείζονος εἶναι τῆς τάξεως ταύτης, καὶ θεωρεῖται μὲ ἄμικτον ἔκπληξιν καὶ θαυμασμὸν ὑφ' ὅλων τῶν ξένων διὰ τὴν ἁπλότητα, τὸ κάλλος, καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν αὐτῆς. Ἡ ἐκκλησία τῶν Δομινικανῶν, ἡ τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου καὶ Παύλου, περιέχει πολλοὺς ἀνδριάντας καὶ μαυσωλεῖα τοῦ πλέον ὡραίου καὶ ὑπερηφάνου χαρακτῆρος. Μεταξὺ τῶν ἄλλων αὐτῆς καλλωπισμάτων εἶναι ὑάλινόν τι παράθυρον πολυτελῶς ἐζωγραφημένον, καὶ μέγα τι παρεκκλήσιον, τοῦ ὁποίου τοὺς τοίχους καλύπτουσιν ἀνάγλυφα μάρμαρα. Αἱ ἐκκλησίαι τῆς Σωτηρίας καὶ τοῦ Δυτρωτοῦ ἀνηγέρθησαν ἑκάστη πρὸς ἀνάμνησιν τῆς παύσεως τρομεροῦ λοιμοῦ. Ἡ δευτέρα εἶναι μεγίστη, ἐκτισμένη ὅλως ἀπὸ μάρμαρον, καὶ ὑψηλὸν θόλον ἐπάνωθεν ἔχουσα. Περιέχει λαμπρὰν εἰκόνα τῆς καταβάσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὑπὸ τοῦ Τιτιανοῦ ζωγραφηθεῖσαν εἰς τὸ ἑξηκοστὸν τέταρτον ἔτος τῆς ἡλικίας του.

Τὰ παλάτια τῆς Βενετίας ἀποτελοῦσιν ἕνα τῶν πλέον ἐκπληκτικῶν αὐτῆς χαρακτήρων. Ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἐμπορεῖ σχεδὸν νὰ ὀνομασθῇ ἄπειρος, καὶ μολονότι μετὰ τῆς εὐτυχίας τοῦ κράτους παρήκμασε καὶ αὐτῶν ἡ λαμπρότης, πολλὰ μ' ὅλον τοῦτο εἶναι ἀκόμη κατὰ τὸν ὕψιστον βαθμὸν μεγαλοπρεπῆ, τὰ δὲ πλεῖστα καθιστῶσι περισπούδαστα αἱ προσηρτημέναι εἰς αὐτὰ ἱστορικαὶ ἀναμνήσεις. Εἰς τὸ παλάτιον Βαρβέριγον ἔζησε καὶ ἀπέθανεν ὁ Τιτιανός· ὁ δὲ θάλαμος, ἐν ᾧ ἐξέπνευσε, λέγεται ὅτι διατηρεῖται ἀκόμη ὡς τὸν ἄφῆκεν· αὐτοῦ σώζεται μέχρι τῆς σήμερον ἡ ἀτελεύτητος εἰκὼν τοῦ Ἁγ. Σεβαστιανοῦ, καὶ ἄλλαι διάφοροι ὄχι τόσον ἄκαιρα παραιτηθεῖσαι. Εἰς τὸ παλάτιον Πιράνη Μορέτα ὑπάρχει μεγαλοπρεπὴς εἰκὼν τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τῆς οἰκογενείας τοῦ Δαρείου. Εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ παλατίου Γριμάνη εὑρίσκεται ἀνδριὰς τοῦ Μάρκου Ἀγρίππα, ὅστις τοπάλαι ἔστεκεν εἰς τὸ προαύλιον τοῦ Πανθέου τῆς Ῥώμης. Λαμπρὰ δὲ συλλογὴ ζωγραφιῶν κοσμεῖ τὸ παλάτιον Μανφρίνη.

Δύο ἐκ τῶν ἔργων, τὰ ὁποῖα καθιστῶσι προδηλοτάτην τὴν ἀρχαίαν μεγαλειότητα τῆς Βενετίας, εἶναι ἡ Προκυμαία καὶ τὸ Νεώριον. Ἡ πρώτη ἦτον ἀνηγερμένη ἔμπροσθεν τῆς πόλεως καὶ τοῦ λιμένος, καὶ ἐξηκολούθει μίλια πολλὰ κατὰ τὸν αἰγιαλόν, (δεκαεννέα λέγει ὁ Eustace), ὥστε νὰ προφυλάττῃ ἀπὸ τὴν κυμάτωσιν καὶ τὰς ἀνεμοζάλας τοῦ Ἀδριατικοῦ. Συνίσταται δὲ ἀπὸ λίθακας ὁμοίους μαρμάρου, καὶ ᾠκοδομεῖτο εἰς διάστημα πολλῶν ἐτῶν μὲ ἀδροτάτην δαπάνην. Τὸ Νεώριον κατέχει νησίον τρία μίλια τὴν περιφέρειαν, περικυκλωμένον ἀπὸ δυνατὰ τείχη μετὰ πύργων. Ἐνταῦθα ὑπῆρχον τὰ ἀπαιτούμενα, ὥστε νὰ κατασκευάζωνται συγχρόνως τριάκοντα ἐξ πολεμικὰ πλοῖα ὑπὸ σκέπην. Τὰ κυριώτερα οἰκοδομήματα τοῦ Νεωρίου, μετὰ τῶν αἰθουσῶν καὶ κλιμάκων αὐτῶν, ἦσαν κατὰ τὸ αὐτὸ μεγαλοπρεπὲς σχέδιον. Ἡ ἀρχαία ὁπλοθήκη εἶναι τώρα τὸ πλέον ἀξιοπερίεργον ἀντικείμενον. Πρὸ τῆς εἰσόδου ἵστανται δύο παμμεγέθεις κίονες, τὸ δὲ πρόσωπον εἶναι κεκαλλωπισμένον μὲ διαφόρους ἀναγλύπτους λέοντας, δύο ἐξ αὐτῶν κολοσσαίου μεγέθους, ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ τῶν Ἀθηνῶν.—Τὸ περιβόητον Ῥιάλτον εἶναι γέφυρα μαρμαρίνη μὲ μίαν καμάραν, ἐπάνωθεν τῆς μεγάλης διώρυγος. Ἔλαβε δὲ τόνομα ἐκ τῆς νήσου, εἰς τὴν ὁποίαν ἄγει, ἥτις καὶ ὑπῆρξε τὸ πρῶτον κέντρον τῆς πόλεως. Μεταξὺ τῶν ἄλλων δημοσίων οἰκοδομῶν εἶναι διάφορα θέατρα, ἡ Ἀκαδημία τῶν Ὡραίων Τεχνῶν, τὸ Ἀθηναῖον, ἡ Ἀκαδημία τῆς Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως, ἡ Ναυτικὴ Σχολή, καὶ κατάστημά τι, ὅπου ἑκατὸν κόραι διδάσκονται παντὸς εἴδους τεχνουργήματα.

Οἱ περίπατοι τῆς Βενετίας εἶναι εἰς τὸ ἄκρον περιωρισμένοι, καὶ μόλις ὑπάρχει τόπος διὰ ἱππασίαν ἐκτὸς ἐπὶ τῆς μικρᾶς νήσου Λίδου. Ἡ κομψὴ λέμ-

θος, τὴν ὁποίαν ὀνομάζουσι Γόνδολαν, χρησιμεύει εἰς τὰς πλουσιωτέρας τάξεις ὡς τὸ γενικὸν τῆς συγκοινωνίας μέσον. Εἶναι δ' ἐλαφροτάτη καὶ ὀξύπρωρος, μὲ σκηνὴν κατάμαυρον εἰς τὸ κέντρον. Τὴν νύκτα λύχνοι κρεμάζονται εἰς τὴν πρύμνην καὶ εἰς τὴν πρώραν· τὸ δ' ἀποτέλεσμα, ἐνῷ εἰς τὴν σιωπὴν καὶ τὸ σκότος τῆς νυκτὸς διαπλέουσι τὰ ὕδατα, εἶναι περίεργον καὶ ὡραῖον. Οἱ στίχοι τοῦ Τάσσου δὲν ᾄδονται τὴν σήμερον, ὡς ἀρχήτερα, ὑπὸ τῶν Γονδολιέρων· ἀλλὰ τόσον καλλιεργοῦσι τὴν μουσικὴν ἅπαντες οἱ εὐκατάστατοι Βενετοί, ὥστε σπανίως τὰ Βενετικὰ ὕδατα στεροῦνται τερπνῶν ᾀσμάτων. Αἱ γυναῖκες τῆς Βενετίας φημίζονται διὰ τὸ ἡγεμονικὸν τῆς καλλονῆς αὐτῶν.

Οἱ Βενετοὶ κατάγονται ἀπὸ τῶν ἐκ τῆς Παφλαγονίας Ἐνετῶν, οἵτινες ἠκολούθησαν τὸν Ἀντήνορα μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Τρωάδος, καὶ συνῳκίσθησαν πλησίον τῆς Παδούας*. Ἡ κωμόπολις Ῥιάλτον, ἡ πρώτη ἀρχὴ τῆς Βενετίας, χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ 421· οἱ δὲ Δοῦκες ἤρχισαν ἀπὸ τοῦ 697. Ἡ κυβέρνησις εὑρίσκετο καταρχὰς εἰς τὰς χεῖρας τοῦ λαοῦ· ἀλλ' ὅσον ηὔξανεν ὁ πλοῦτος, τόσον ηὔξανε καὶ ἡ δύναμις τῶν εὐγενῶν. Οἱ Δοῦκες ἀπέκτησαν καὶ κατεχρῶντο τὴν κυριαρχίαν, καὶ δι' ἑκατονταετηρίδας αὐτοὶ καὶ οἱ εὐγενεῖς ἠγωνίζοντο νὰ λάβωσι τὰ πρωτεῖα. Οἱ ἀριστοκράται τέλος ὑπερίσχυσαν, καὶ ἔκτοτε ζηλοτύπως περιώρισαν τὴν κυβέρνησιν ἐντὸς τοῦ ἰδίου αὐτῶν σώματος. Πᾶν δημόσιον φρόνημα ἐξέλιπε βαθμηδὸν, καὶ ἡ δημοκρατία, προσκληθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ναπολέοντος, ἔπεσε χωρὶς ἀντίστασιν εἰς τοὺς πόδας τοῦ δορικτήτορος. Ἡ Βενετία δὲν εἶναι τὴν σήμερον εἰμὴ Ἀουστριακὴ ἐπαρχία. Αἱ σκέψεις δ' αὗται ἀμαυροῦσιν ἀληθῶς τὴν ὄψιν τῆς ἄλλως λαμπρᾶς ταύτης καὶ ὡραίας πόλεως· καθότι μετὰ τοῦ περιηγητοῦ Eustace δυνάμεθα νὰ ἐρωτήσωμεν, « Διὰ τί νὰ ἐκτεινώμεθα περὶ τῆς καλλονῆς, τῆς μεγαλοπρεπείας, τοῦ κλέους τῆς Βενετίας; ἢ διὰ τί νὰ περιγράφωμεν τὰ παλάτια, τὰς ἐκκλησίας, τὰ μνημεῖά της; Ἡ ἐλευθερία, ἥτις ἀνύψωσεν ἐπὶ βάλτου τὰς ἐξαισίους ταύτας οἰκοδομὰς, καὶ παρέστησεν εἰς τὸ μέσον λιμνοθαλάσσης τοιαῦτα μεγαλοπρεπῆ θεάματα, πλέον δὲν ὑπάρχει! Ἡ γενναία ἐκείνη ἀνεξαρτησία, ἥτις ἐπλήρωσεν ὀλίγα ἐρημονήσια, ὅπου πρότερον διέτριβον θαλάσσια μόνον ὄρνεα, ἀπὸ κατοίκους καὶ ἐμπόριον, ἔκυψεν ἤδη τὸν αὐχένα, καὶ τὸ Βενετικὸν κράτος, μαθ' ὅλων τῶν εὐκλεῶν θριάμβων του, δὲν εἶναι τώρα εἰμὴ ὄνομα κενόν. Ἡ πόλις μὲ τὰ τείχη καὶ τοὺς πύργους καὶ τὰς ὁδοὺς αὐτῆς, μένει ἀκόμη· ἀλλὰ τὸ πνεῦμα, ὑφ' οὗ ἐνεψυχοῦτο, ἀπέπτη πρὸ πολλοῦ.»

* Περὶ τῶν Ἐνετῶν διττός ἐστι λόγος. Οἱ μὲν γὰρ αὐτοὺς φασὶν εἶναι Κελτῶν ἀποίκους τῶν ὁμωνύμων παρωκεανιτῶν· οἱ δ' ἐκ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου μετ' Ἀντήνορος σωθῆναι δεῦρό φασι τῶν ἐκ τῆς Παφλαγονίας Ἐνετῶν τινάς. Μαρτύριον δὲ τούτου προφέρονται, τὴν περὶ τὰς ἱπποτροφίας ἐπιμέλειαν, ἣ νῦν μὲν τελέως ἐκλέλοιπε, πρότερον δ' ἐτιμᾶτο παρ' αὐτοῖς, ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ ζήλου, τοῦ κατὰ τὰς ἡμιονίτιδας ἵππους. Στράβ. Ε'. 6.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗΝ, ΑΦΡΙΚΗΝ, ΚΑΙ ΑΣΙΑΝ.

Η ΠΡΩΤΗ ἐφημερὶς τῶν σήμερον λεγομένων Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐτυπώθη ἐν Βοστῶνι τὸ 1704. Περὶ δὲ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐφημερίδων, ὅσαι κατὰ τὸ παρὸν κυκλοφοροῦσιν εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, πιθανὸν ὅτι πλησιάζει εἰς 100,000,000. [Ὅλος ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐφημερίδων, ὅσαι ἐξεδίδοντο εἰς τὴν Μεγάλην Βρετανίαν καὶ Ἰρλανδίαν τὸ 1837, ἦτο μόνον 17,248,000.] Ἀπὸ τὰ Βρετανικὰ πιεστήρια τῆς Κάτω Κανάδας ἐκδίδονται καθ' ἑβδομάδα 29,000· ἀπὸ δὲ τὰ Γαλλικὰ, 8,000. Εἰς τὴν Ἄνω Κανάδαν, δημοσιεύονται 28 ἑβδομαδιαῖαι ἐφημερίδες· εἰς δὲ τὴν Νέαν Γῆν 9, εἰς τὴν Βερμούδαν 2, καὶ ὁ αὐτὸς ἀριθμὸς εἰς τὰς Βαχάμας. Ἡ τυπογραφία ὑπῆρχεν εἰς τὴν Νέαν Σκωτίαν εἰκοσιτέσσαρα ἔτη πρὶν εἰσαχθῇ εἰς τὴν Κανάδαν· ἡ πρώτη ἐφημερὶς ἐτυπώθη τὸ 1761, ὀνομασθεῖσα ἡ ἐφημερὶς τῆς Χαλιφάξ. Ὁ ἀριθμὸς τῶν νῦν ἐν Χαλιφάξ ἐκδιδομένων ἐφημερίδων εἶναι 12· εὑρίσκονται δὲ καὶ 3 εἰς ἄλλα μέρη τῆς ἐπαρχίας. Εἰς τὴν Βρετανικὴν Γουϊάναν δημοσιεύονται 4 ἐφημερίδες· 2 εἰς τὴν Γαλλικὴν Γουϊάναν, 1 ἢ 2 εἰς τὴν Βαχίαν, 8 εἰς τὸ Ῥίον Ἰανέϊρον, καὶ 8 εἰς τὴν Βουένος Ἄϋρες. Εἰς τὴν Ἰαμαΐκαν τυπόνονται 9· εἰς τὴν Βάρβαδον 4 δὶς τῆς ἑβδομάδος, 1 τρὶς τῆς ἑβδομάδος, καὶ 1 καθ' ἑβδομάδα. Δύο τούτων ἐσώτησαν οἱ ἐκ τῆς Ἀφρικῆς μαῦροι ὡς τὰ ἰδιαίτερά των ὄργανα, διατηροῦσι δὲ καὶ συντάσσουσιν αὐτὰς ὅλως διόλου τῆς κλάσεως ταύτης ἄνδρες.

Καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τῆς Ἀφρικῆς ὑπάρχουσι 14 ἐφημερίδες. Μία ἤρχισεν εἰς τὸ Ἀλγέριον, ὅτε οἱ Γάλλοι τὸ ἐκυρίευσαν ἐν ἔτει 1830, καὶ τακτικῶς ἐξηκολούθησε μέχρι τοῦδε. Ἐπὶ τοῦ δυτικοῦ παραλίου, εἰς τὴν Ἀμερικανικὴν ἀποικίαν τῆς Λιβερίας, ἐκδίδονται 2. Εἰς τὸ Ἀκρωτήριον τῆς Καλῆς Ἐλπίδος ὑπάρχουσιν 11 πολιτικαὶ ἐφημερίδες, ἐξ ὧν τὸ ἥμισυ συγγράφονται Ἀγγλιστί, καὶ τὸ ἥμισυ Ὁλλανδιστί.

Ἐπίσημος ἐφημερὶς ἐσυστήθη ἐν Περσίᾳ τὸ 1838, ἥτις λιθογραφεῖται. Εἰς τὴν Καλκούτταν ἐκδίδονται 5 Ἀγγλικαὶ ἐφημερίδες καθ' ἡμέραν, 3 τρὶς τῆς ἑβδομάδος, 8 καθ' ἑβδομάδα, καὶ 9 Ἰνδοστανικαὶ καθ' ἑβδομάδα. Εἰς τὴν Βομβάϊην 10 Ἀγγλικαὶ ἐφημερίδες ἐκδίδονται δὶς τῆς ἑβδομάδος, καὶ 4 Ἰνδοστανικαί. Δύο Ἀγγλικαὶ ἐφημερίδες ἐδημοσιεύοντο καθ' ἑβδομάδα εἰς τὴν Καντῶνα, ἀλλὰ τώρα μετεφέρθησαν εἰς τὸ Μάκαον.

Εἰς τὴν πόλιν τῆς Ἀουστραλίας Σύδνειαν ἐκδίδονται 8 Ἀγγλικαὶ ἐφημερίδες, καὶ 12 εἰς τὰ λοιπὰ τῶν Ἀγγλων καταστήματα ἐπὶ τῆς Ἀουστραλίας. Εἰς τὴν Βανδιεμένην Γῆν ἐκδίδονται 13 καθ' ἑβδομάδα.

Εἰς τὴν Νέαν Ζηλανδίαν τυπόνονται 3 ἐφημερίδες· ἐξ ὧν τῆς πρώτης τὸν πρῶτον ἀριθμὸν ἐτύπωσαν ἐν Λονδίνῳ οἱ μέλλοντες ν' ἀποικίσωσι, καὶ τὸν δεύτερον εἰς τὸν Λιμένα Νικολσὸν τὸ 1816. Αἱ Σανδουϊκαὶ Νῆσοι ἔχουν ὡσαύτως τακτικὴν Ἐφημερίδα, τὸν Πολυνησιώτην.

Ἀνοίξαντες εἰς τὴν Σκωτίαν τὸ μνῆμα τινὸς ταφέντος πρὸ 25 χρόνων, μὲ σκοπὸν νὰ θάψωσι καὶ τὴν ἀποθανοῦσαν αὐτοῦ γυναῖκα, εὗρῆκαν τὸ σῶμά του ἐντελῶς ἀπολελιθωμένον. Εἶχε δὲ χρῶμα καὶ ὄψιν μελαίνης δρυός. Χάριν τῆς ἐπιστήμης, ἠθελεν εἶσθαι τῳόντι εὐχάριστον νὰ διατηρηθῶσι τὰ παράδοξα ταῦτα λείψανα· ἀλλ' οἱ συγγενεῖς τῆς τεθνηκυίας χήρας ἐπέμειναν εἰς τὸ νὰ ταφῶσι πάλιν.

Η ΕΝ ΙΑΥΑ ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΟΣ ΚΟΙΛΑΣ.

ΕΙΣ τὴν νῆσον Ἰαύαν ὑπάρχει κοιλάς τις, ὀρθῶς ὀνομαζομένη φαρμακερὰ ἢ θανατηφόρος· διότι ἀδύνατον εἶναι νὰ εἰσέλθῃ αὐτοῦ ὄρνεον, κτῆνος, ἢ ἄνθρωπος, καὶ νὰ ζήσῃ. Πρώτην σημείωσιν περὶ τοῦ φοβεροῦ τούτου Γολγοθᾶ εὑρίσκομεν τὴν ἑπομένην εἰς τὸ ἡμερολόγιον Ἄγγλου τινὸς περιηγητοῦ·—« Οἱ ἐντόπιοι φοβοῦνται τὴν λεγομένην θανατηφόρον κοιλάδα, ἥτις, κατὰ τὴν περιγραφὴν αὐτῶν, ὁμοιάζει τὸ πλησίον τῆς Νεαπόλεως Ἄντρον τοῦ Κυνὸς, (Grotta del Cane)· ἀλλὰ, μολονότι πολὺ ἐπεθύμουν νὰ ἐπισκεφθῶ αὐτὴν, οὐδεὶς ἐστέρξε νὰ μὲ ὁδηγήσῃ.» Ἐν ἔτει ὅμως 1830, ἄλλος περιηγητὴς, ὁ κύριος Ἀλέξανδρος Λούδων, κατέπεισέ τινας τῶν ἐντοπίων νὰ συνοδεύσωσιν αὐτὸν εἰς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος κοιλάδα· περιγραφὴ δὲ τῆς ἐπισκέψεως αὐτοῦ ἐφάνη κατὰ πρῶτον εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς Βασιλικῆς Γεωγραφικῆς Ἑταιρείας. Εἰς Βατοὺρ εὑρισκόμενος τὴν 3ην Ἰουλίου κατὰ τὸ προειρημένον ἔτος, ἔμαθε παρά τινος ἐντοπίου ἄρχοντος, ὅτι ὑπῆρχε κοιλὰς τρία μίλια ἐκ τῆς Βατοὺρ, εἰς τὴν ὁποίαν οὐδεὶς ἠμπόρει νὰ πλησιάσῃ χωρὶς ν' ἀπολέσῃ τὴν ζωὴν, καὶ ὅτι ἀνθρώπων σκελετὰ καὶ παντὸς εἴδους ὀρνέων καὶ κτηνῶν ἐκάλυπτον τὸ βάθος τῆς κοιλάδος. « Τότε,» λέγει, « δὲν ἐπίστευσα ὅλα, ὅσα μὲ εἶπεν ὁ Ἰαυαναῖος ἄρχων· ἐγνώριζον μὲν ὅτι εὑρίσκετο λίμνη ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἑνὸς τῶν λόφων, ὅπου ἦτο κινδυνῶδες νὰ πλησιάσῃ τις παραπολὺ, ἀλλ' οὐδέποτε εἶχον ἀκούσει περὶ τῆς κοιλάδος ταύτης τοῦ θανάτου.»

Τὴν ἐπαύριον ἐξεκίνησεν ὁ κύριος Λούδων μετὰ Εὐρωπαίου φίλου καὶ τινων ἐντοπίων, συμπαραλαβὼν δύο κύνας καὶ τινας ὄρνιθας, διὰ νὰ κάμῃ πειράματα. « Φθάσαντες εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ βουνοῦ, ἀφήκαμεν τοὺς ἵππους, καὶ μετὰ πολλοῦ κόπου ἀνέβημεν, ὡς ἐν τεταρτημόριον τοῦ μιλίου, λόφον ἀπότομον καὶ ὀλισθηρόν. Ἐντὸς ὀλίγων πήχεων ἐκ τῆς κορυφῆς ἠσθάνθημεν ἰσχυρὰν, ναυτιώδη, νοσερὰν, καὶ πνιγηρὰν ὀσμὴν, ἥτις ὅμως ἔπαυσεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀναβάσεως. Ὑποκάτω δ' ἡμῶν ἐφάνη τώρα θέαμα ἐκπληκτικώτατον· ἡ κοιλὰς ἦτον ἡμισυ μίλιον τὴν περιφέρειαν, ὠοειδὴς, τριάκοντα ἕως τριάκοντα πέντε πόδας βαθεῖα, παντάπασιν ὁμαλὴ, ἄνευ χόρτων, μὲ ὀλίγας τινὰς πέτρας, καὶ ὁλόκληρος ἐσκεπασμένη μὲ τὰ σκελετὰ ἀνθρώπων, τίγρεων, χοίρων, δορκάδων, ταώνων, καὶ πολυειδῶν ὀρνέων καὶ κτηνῶν. Ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, τὸ ὁποῖον συνίστατο ἀπὸ σκληρὰν ἀμμώδη γῆν, δὲν παρετηρήσαμεν ἀτμόν τινα ἢ ἀνοιγμα. Τὰς πλευρὰς τῆς κοιλάδος, ἀπὸ τῆς κορυφῆς μέχρι τοῦ βάθους, ἐκάλυπτον χόρτα, δένδρα, θάμνοι, κλπ. Κατέβημεν δὲ περὶ τὸ ἥμισυ τῆς κατωφερείας, ὥστε ἀπείχομεν τοῦ βάθους δεκαοκτὼ πόδας· ἐνταῦθα δὲν ἐδοκιμάσαμεν δύσπνοιάν τινα, ἀλλ' ἠσθάνθημεν νοσερὰν ναυτιώδη ὀσμήν. Ἐδέσαμεν σκύλον εἰς τὸ ἄκρον βαμβακαλάμου, δεκαοκτὼ πόδας μακροῦ, καὶ κατεβιβάσαμεν αὐτὸν εἰς τὴν κοιλάδα· ἐκρατούσαμεν τὰ ὡρολόγια ἡμῶν εἰς τὰς χεῖρας, καὶ εἰς δεκατέσσαρα δεύτερα λεπτὰ ἔπεσεν ὕπτιος· δὲν ἐσάλευσε δέ, οὔτε περιέβλεψεν, ἀλλ' ἐξηκολούθει ἀναπνέων δεκαοκτὼ λεπτά. Ἐστείλαμεν ἔπειτα τὸν ἄλλον σκύλον, ἢ μᾶλλον αὐτὸς ἔλυσεν ἀπὸ τὸν κάλαμον, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ μέρος ὅπου ὁ σύντροφος αὐτοῦ ἔκειτο· ἐστάθη δὲ ὅλως διόλου ἀκίνητος, καὶ εἰς δέκα δεύτερα ἔπεσε πρηνὴς, καὶ οὐδέποτε πλέον ἐσάλευσεν, ἀλλ' ἐξηκολούθει ἀναπνέων ὀκτὼ λεπτά. Ἐδοκιμάσαμεν ἑπομένως ὄρνιθα, ἥτις ἐψόφησεν εἰς ἓν ἡμισυ λεπτὸν· ἐρρίψαμεν δὲ καὶ ἄλλην, ἥτις ἐξέπνευσε πρὶν ἐγγίσῃ τὴν γῆν. Εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος τῆς κοιλάδος πλησίον μεγάλης τινὸς πέτρας κεῖται τὸ σκελετὸν ἀνθρώπου, ὅστις φαίνεται ὅτι ἀπέθανεν ὕπτιος, τὴν δεξιὰν ἔχων ὑπὸ τὴν κεφαλήν· τὰ ὀστᾶ του, εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν πρὸ πολλοῦ ἐκτεθειμένα, εἶχον γένει λευκὰ ὡς ὁ ἐλεφαντόδους. Ἐπεθύμουν δὲ νὰ ἐπάρω τὸ σκελετὸν τοῦτο, ἀλλ' οἱαδήποτε ἀπόπειρα ἤθελεν εἶσθαι μανιώδης.» Ἀφοῦ ὁ κύριος Λούδων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἔμειναν δύο ὥρας εἰς τὴν κοιλάδα ταύτην τοῦ θανάτου, ἐστράφησαν εἰς Βατοὺρ. « Τὰ ἀνθρώπινα σκελετὰ,» παρατηρεῖ, « νομίζεται ὅτι ἦσαν ἀντάρται, οἵτινες, διωκόμενοι, κατέφυγον ἀπὸ τὴν βασιλικὴν λεωφόρον εἰς παραμέρους καὶ δυσβάτους τόπους. Εἶναι δὲ τῶν ἀδυνάτων νὰ γνωρίσῃ τὸν κίνδυνον αὐτοῦ ὁ περιπλανώμενος, ἐκτὸς ἀφοῦ εἰσέλθῃ εἰς τὴν κοιλάδα· καὶ τότε πλέον δὲν ἔχει δύναμιν, οὔτε πνεύματος ἑτοιμότητα, ὥστε νὰ ἐπιστρέψῃ.»

Λέγεται ἀκόμη ὅτι δὲν ὑπάρχει ἡ ἐλαχίστη θειώδης ὀσμὴ, καὶ οὐδὲν σημεῖον ὅτι συνέβη ποτὲ πλησίον αὐτῆς ἔκρηξις, μολονότι ὁλόκληρος ἡ σειρὰ εἶναι ἡφαίστιος, καὶ ὄχι πολὺ μακρὰν ὑπάρχουσι δύο κρατῆρες, ἀδιαλείπτως καπνὸν ἐκπέμποντες. Τῳόντι, ὅπασα ἡ νῆσος εἶναι ἡφαίστιος, καὶ πολυάριθμοι ἐκρήξεις συνέβησαν ἐν αὐτῇ. Κατὰ τὴν γνώμην σοφοῦ τινὸς Ἄγγλου, πολὺν χρόνον εἰς τὰ μέρη ταῦτα διατρίψαντος, τὸ πρόσωπον τῆς χώρας ἠλλοιώθη πολλάκις ὑπὸ τῶν σπαραγμῶν τούτων τῆς φύσεως· ὑποστηρίζεται δὲ ἡ γνώμη αὕτη καὶ ὑπὸ τῆς ἱστορίας καὶ ὑπὸ τῶν παραδόσεων. Ὅθεν καὶ τὸ αἴτιον τοῦ ἐκπληκτικοῦ φαινομένου πρέπει ν' ἀποδώσωμεν εἰς ἡφαίστιον ἐνέργειαν.

Εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι ὁ τὴν Φαρμακερὰν Κοιλάδα περιγράψας κύριος Λούδων δὲν ἐκθέτει γνώμην τινὰ

περὶ τοῦ πόθεν προέρχεται ὁ ἐν αὐτῇ ἀναπόφευκτος θάνατος. Ἀλλ' ἡμεῖς σχεδὸν εἴμεθα βέβαιοι ὅτι προξενεῖ αὐτὸν τὸ ἀνθρακικὸν ὀξὺ ἀέριον, τὸ ὁποῖον, ἐκφεύγον διά τινων σχισμῶν τῆς γῆς, συναθροίζεται πάμπολυ εἰς τὸ βάθος τῆς κοιλάδος· διότι, ὡς βαρύτερον τοῦ κοινοῦ ἀέρος, κατακαθίζει πλησίον τῆς ἐπιφανείας. Τὸ ἀνθρακικὸν τοῦτο ἀέριον, συμμεμιγμένον κατὰ πᾶσαν πιθανότητα μετ' ἄλλων ἀερίων, ἀπολύεται δι' ἡφαιστίου ἐνεργείας, ἥτις ἐξακολουθεῖ πάντοτε ὑπὸ τὴν γῆν, μολονότι μὲ σφοδρότητα μικροτέραν τῆς παραγούσης ἔκρηξιν. Παρόμοια φαινόμενα εἰς τὴν Νεάπολιν τῆς Ἰταλίας προέρχονται ἀπὸ τὴν αὐτὴν αἰτίαν.

Δὲν πρέπει νὰ παραλείψωμεν ἐνταῦθα, ὅτι τὸ ἀνθρακικὸν ὀξὺ εἶναι τὸ ἀέριον τὸ γεννώμενον ἀπὸ καιομένους ἄνθρακας, καὶ τὸ ὁποῖον προσέτι εὑρίσκεται εἰς φρέατα, εἰς τάφους, καὶ εἰς ἄλλα μέρη πρὸ πολλοῦ κεκλεισμένα. Ὅτι δὲ κατὰ συνέπειαν βλάπτεται ἡ ὑγεία, καὶ ποτε ἡ ζωή, τῶν κλειομένων εἰς στενὰ δωμάτια μετὰ καιομένων ἀνθράκων, καὶ ὅτι πολλοί, ἀπροσέκτως καταβάντες εἰς φρέατα ἢ εἰς τάφους, ἀπέθανον ἐκεῖ τὸν αὐτὸν θάνατον ὡς οἱ ὁρμῶντες εἰς τὴν Φαρμακερὰν Κοιλάδα τῆς Ἰαύας, εἶναι γνωστὸν καὶ εἰς τοὺς νεωτέρους τῶν ἀναγνωστῶν μας.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΑΘΥΣΤΕΡΟΥΝΤΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ.

ΙΔΕΑ τις ἀλλόκοτος ἐμφωλεύει εἰς τὰς κεφαλὰς τινῶν, ὅτι δηλαδὴ οἱ τῶν περιοδικῶν καὶ τῶν ἐφημερίδων ἰδιοκτῆται, οἱ χαρτοποιοί, οἱ τυποθέται, οἱ πιεσταί, καὶ ὅλα τὰ συνεργοῦντα εἰς ἔκδοσιν βιβλίων θερμοκαίματα ζῶα, ἔχουσι τὰς ἰδιότητας τοῦ χαμαιλέοντος, καὶ κατὰ συνέπειαν ζῶσι μὲ τὸν ἀέρα! Σφάλμα μεγαλήτερον τούτου δὲν ἐμπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ. Ὁποιαδήποτε θεωρίαι καὶ ἂν ἐπικρατῶσι περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ἅπαντες οἱ προειρημένοι ὑπόκεινται εἰς τοὺς κοινοὺς νόμους τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ πρὸς διατήρησιν τῆς ζωτικότητος αὐτῶν ἀπαιτοῦν οὐσιώδη τροφήν. Ἀλλ' ἡ ζωολογικὴ αὕτη ἀτοπία δὲν εἶναι μᾶλλον γελοιώδης παρ' ἄλλο τι δόγμα, τὸ ὁποῖον φαίνεται ὅτι ἀσμένως ἠσπάσθησαν τινὲς τῶν καθυστερούντων ἐπιτρόπων καὶ συνδρομητῶν. Νομίζουν ὅτι τὸ περιοδικὸν εἶναι ὡς φυτὸν τοῦ κατωτέρου εἴδους, τὸ ὁποῖον, ἅπαξ φυτευθὲν, βλαστάνει καὶ θάλλει ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ ῥίπτει τὰ ἄνθη καὶ τοὺς καρποὺς εἰς τὴν θύραν των χωρὶς φροντίδος καὶ καλλιεργείας! Πῶς ὅμως ἄνδρες τόσον πεφωτισμένοι, ὅσον οἱ ἀναγνῶσται περιοδικῶν καὶ ἐφημερίδων, ὑπέπεσον εἰς τοιαύτην ἠλίθιον πίστιν, δυσκολευόμεθα πολὺ νὰ ἐννοήσωμεν· ἀλλ' ἐλπίζομεν ὅτι πᾶς συνδρομητὴς εἴτε περιοδικοῦ εἴτε ἐφημερίδος, εἰς τὸν ὁποῖον δύναται νὰ προσαφθῇ τόσον ἀξιογέλαστος ἄγνοια, θέλει διαμιᾶς ἀπαλλάξειν ἑαυτὸν τοιαύτης ἀτίμου ὑποψίας, καὶ ἀποδείξειν ἀναντιρρήτως τὴν γνῶσιν αὐτοῦ, πέμπων τὰ χρήματα εἰς οὓς ἀνήκει, ὥστε καὶ αὐτοὶ ἱλαρῶς νὰ ἐξακολουθῶσι τοὺς πρὸς ὠφέλειαν καὶ τέρψιν αὐτοῦ ἀγῶνάς των.

ΧΩΡΙΚΟΥ ΤΙΝΟΣ ΗΡΩΙΣΜΟΣ.

Η ΕΠΟΜΕΝΗ γενναία πρᾶξις πάντοτε μ' ἐφάνη ἀξία μεγίστου θαυμασμοῦ·—Κατὰ τὸ βόρειον τῆς Ἰταλίας συνέβη ποτὲ δυνατὴ πλημμύρα, προελθοῦσα ἐκ τῆς ταχείας διαλύσεως ὑπερβολικῆς ποσότητος χιόνος, ἥτις εἶχε πέσειν ἐπὶ τῶν Ἄλπεων· ὁ ποταμὸς Ἄθεσις*, ἐξογκωθεὶς, ἀφήρπασε γέφυραν πλησίον τῆς Βερώνης, ἐκτὸς τοῦ μέσου μέρους, ἐφ' οὗ ἵστατο ἡ κατοικία τοῦ φορολόγου, ἢ τοῦ θυρωροῦ, (λησμονῶ ποίου)· ὁ δυστυχὴς οὗτος ἔμεινε, μεθ' ὅλης τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, πεφυλακισμένος ὑπὸ τῶν κυμάτων, καὶ κατὰ στιγμὴν εἰς κίνδυνον ὀλέθρου. Οἱ ἐπὶ τῶν ὀχθῶν ἔβλεπον αὐτὸν, τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα του, μετὰ χειρῶν ἐκτεταμένων καὶ μετὰ ἐλεεινῶν κραυγῶν, ἐπικαλουμένους βοήθειαν, ἐνῷ κλάσματα τῆς μενούσης ταύτης καμάρας ἔπιπτον ἀδιακόπως εἰς τὰ ὕδατα. Εἰς τὸν ἔσχατον τοῦτον κίνδυνον, εὐγενής τις, παρευρισκόμενος, ὁ Κόμης Πουλβερινίου, προσέφερεν ἑκατὸν φλωρία Βενετικὰ εἰς τὸν ὅστις ἤθελεν ὑπάγει μὲ ἀκάτιον, καὶ ἀπαλλάξει τὴν ἀθλίαν οἰκογένειαν. Ἀλλὰ τόσον μέγας ἦτον ὁ κίνδυνος τοῦ ν' ἁρπαγῇ τις ἀπὸ τὴν ταχύτητα τοῦ ῥεύματος, τοῦ νὰ σπρωχθῇ κατεπάνω εἰς τὸ κλάσμα τῆς γεφύρας, ἢ νὰ καταπλακωθῇ ἀπὸ τὰς πιπτούσας πέτρας, ὥστε οὐδεὶς ἐκ τῶν πολυαρίθμων θεατῶν εἶχεν ἀρκετὴν τόλμην εἰς ἀπόπειραν τοιούτου ἀνδραγαθήματος. Χωρικός τις, παρερχόμενος, ἔμαθε τὴν προταθεῖσαν ἀμοιβήν. Ἀμέσως πηδήσας εἰς τὸ ἀκάτιον, καὶ συντόνως κωπηλατῶν, ἔφθασεν εἰς τὸ μέσον τοῦ ποταμοῦ, ἔφερε τὸ ἀκάτιον ὑπὸ τὴν πίπτουσαν γέφυραν, καὶ ὁλόκληρος ἡ οἰκογένεια κατέβη ἀσφαλῶς διὰ μέσου σχοινίου. «Θαρσεῖτε!» ἐφώναξε, «τώρα εἶσθε ἀσφαλεῖς.» Δι' ἀγῶνος ἔτι συντονωτέρου, καὶ διὰ μεγάλης δυνάμεως βραχιόνων, ἔφερε τὴν οἰκογένειαν καὶ τὸ ἀκάτιον εἰς τὴν ξηράν. «Εὖγε παλληκάριόν μου!» ἐξεφώνησεν ὁ κόμης, ἐγχειρίζων εἰς αὐτὸν τὸ πουγγίον τὰ φλωρία, «ἰδοὺ ἡ ὑποσχεθεῖσα ἀνταμοιβή.» «Δὲν ἐκινδύνευσα τὴν ζωήν μου διὰ χρήματα,» ἀπεκρίθη ὁ χωρικός. «Ἡ δούλευσίς μου ἀρκεῖ πρὸς ζωοτροφίαν ἐμοῦ, τῆς γυναικὸς καὶ τῶν τέκνων μου. Δὸς τὸ πουγγίον εἰς τὴν πτωχὴν οἰκογένειαν, ἥτις ἔχασε πᾶν ὅ,τι εἶχε.»

ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΤΟΥ ΣΚΟΤ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΥΙΟΝ ΤΟΥ.

Ο ΜΕΓΑΣ Ἄγγλος μυθιστοριογράφος τοῦ αἰῶνός μας, ὁ Σκὸτ, δίδει τὴν ἑπομένην συμβουλὴν εἰς τὸν υἱόν του·—«Ἀναγίνωσκε, ἀγαπητέ μου Κάρολε, τὰ ὠφελιμώτερα. Ὁ ἄνθρωπος διαφέρει ἀπὸ κτήνη καὶ πτηνὰ μόνον ἐπειδὴ ἔχει τὰ μέσα τοῦ ὠφελεῖσθαι ἀπὸ τὰς τῶν προγόνων αὐτοῦ γνώσεις. Ἡ χελιδὼν κτίζει τὴν αὐτὴν φωλεὰν, τὴν ὁποίαν ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ αὐτῆς ἔκτισαν, καὶ τὸ στρουθίον δὲν κερδαίνει τίποτε ἀπὸ τὴν πεῖραν τῶν γεννητόρων του. Ὁ υἱὸς τοῦ σοφοῦ χοίρου, ἂν εἶχεν υἱὸν, ἤθελεν εἶσθαι ἁπλοῦν κτῆνος, καλὸν μόνον διὰ τὰ χαιρομήρια του. Ἄλλως ἔχει τὸ πρᾶγμα ὡς πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα. Οἱ πρόγονοι ἡμῶν

* Ἴδε Ἀποθ. Τόμ. Α'. Σελ. 101.

διέτριβον εἰς σπήλαια καὶ σκηνάς, ἐκεῖ ὅπου ἡμεῖς κατασκευάζομεν παλάτια διὰ τοὺς πλουσίους καὶ ἀναπαυτικὰς καλύβας διὰ τοὺς πτωχούς· διατί δὲ τοῦτο, εἰμὴ διότι ἔχομεν τὴν δύναμιν, θεωροῦντες τὰ παρελθόντα, νὰ ἐπιβελτιόνωμεν τὰς βελτιώσεις τῶν προγόνων ἡμῶν, καὶ ν' ἀποφεύγωμεν τὰ σφάλματά των; Ἀλλὰ πρὸς κατόρθωσιν τούτου ἀπαιτεῖται ἡ σπουδὴ τῆς ἱστορίας, καὶ ἡ σύγκρισις αὐτῆς μὲ τὰ γινόμενα.»

ΕΛΑΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ.

ΥΠΑΡΧΟΥΣΙΝ ἄνθρωποι, οἵτινες, ἔχοντες ἐνεργὸν καὶ γόνιμον νοῦν, κινοῦνται ἀφ' ἑαυτῶν εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς πράξεις, ζητοῦσι παντοιοτρόπως τὴν ἐρημίαν, καὶ ἐμπνέονται μὲν μακρὰν τοῦ θορύβου τῶν πόλεων, χωρισμένοι δὲ τῆς κοινωνίας μελετῶσι τὰς ἰδέας, ἀπὸ τὰς ὁποίας διευθύνονται, καὶ εὑρίσκουσι τὴν φήμην εἰς τὴν μοναδικὴν καὶ ἀπόκεντρον ζωὴν τῶν χωρίων.

Ἀλλ' οἱ κοινοὶ ἄνθρωποι ἔχουσι χρείαν ἐξωτερικῶν ἀφορμῶν διὰ νὰ συλλογισθῶσιν, ὥστε τὸ θέατρον, τὸ ἀκροατήριον, ἡ πανήγυρις, καταντῶσιν εἰς αὐτοὺς ἀναγκαῖα. Ὁμιλοῦμεν τωόντι ζωηρότερον ἐν μέσῳ τοῦ πλήθους, γινόμεθα δὲ εὐφραδέστεροι μεταξὺ τῶν δημοσίων συνελεύσεων. Ὅθεν οἱ μεγάλοι καὶ ἔνδοξοι ῥήτορες μορφοῦνται εἰς τὴν ἀκμὴν τῶν πολιτικῶν μεταβολῶν, ἢ ἐν καιρῷ πολέμων· καὶ ἡ βοὴ τοῦ τυμπάνου καθιστᾷ, τρόπον τινὰ, τὴν φωνὴν αὐτῶν ἐντονωτέραν καὶ στεντόρειον.

Γενικῶς τίποτε δὲν ἐρεθίζει τὸ πνεῦμα, ὅσον ἡ ἄσκησις τῶν αἰσθητηρίων καὶ τῶν παθῶν. Ἐπειδὴ ὅ,τι κεντᾷ τὰ νεῦρα, κινεῖ εὐθὺς τὴν καρδίαν· ἐκ τούτων δὲ τῶν δύω συγχρόνως κινουμένου τοῦ ἐγκεφάλου, ἐξυπνεῖ, ὡς εἰπεῖν, ὁ νοῦς, καὶ ἐνεργεῖ πλειότερον παρὰ τὸ σύνηθες. Ὅθεν τὸ λαμπρὸν φῶς, οἱ μελῳδικοὶ καὶ εὔρυθμοι ἦχοι, ἡ γεῦσις εὐαρέστων καὶ ἁριμέων χυμῶν, αἱ ἡδυπνόων ἀνθέων ἀπόῤῥοιαι, αἱ μαλθακαὶ τοῦ σώματος τρίψεις, ἐνίοτε δὲ καὶ τῶν πόνων αὐτῶν ἡ αἴσθησις, ζωογονοῦσι παραδόξως τὸ πνεῦμα. Ἰδιαιτέρως δὲ ἔχουσι τὴν θαυματουργὸν ταύτην δύναμιν αἱ ἡμέραι τοῦ διαγελῶντος ἔαρος καὶ τοῦ μελαγχολικοῦ φθινοπώρου, ἡ ἁρμονία τῆς μουσικῆς τῶν ὀργάνων, ἢ τὰ θελκτικὰ σειρηνοφώνου νεανίδος ἄσματα. Ἴσως τίποτε ἄλλο δὲν ἀνακινεῖ τὸν ἄνθρωπον βεβυθισμένον εἰς σκέψεις, ὅσῳ τῶν ἐκκλησιαστικῶν κωδώνων ὁ θρησκευτικὸς καὶ σεβάσμιος ἦχος, ἀκουόμενος μάλιστα ἀπὸ τὰς πολυόχλους πόλεις εἰς τὰς πέριξ αὐτῶν ἀγροικίας καὶ εἰς ὅλην ἁπλῶς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁρίζοντος. Τέλος, ὁ ψιθυρισμὸς τῶν δένδρων, τὸ κελάρυσμα τῶν ῥυάκων καὶ ποταμῶν, ἡ γλυκεῖα αὔρα, ἡ μεγαλοπρεπὴς τοῦ λειοκύμονος πελάγους θέα, ὁ εὔδιος καὶ γαλήνιος οὐρανὸς, ἡ ἀστροφεγγὴς καὶ πανσέληνος νύξ, ἡ εἴδησις ἐπιτυχίας περισπουδάστου τινὸς ἀγαθοῦ, ἐρεθίζουν ὁμοίως τὸ πνεῦμα. Ἴσως δὲ σφάλλομεν ἂν σιωπήσωμεν ἐνταῦθα τὸν περίπατον τόσῳ μᾶλλον, ὅσῳ περιπατῶν ἐδίδασκεν εἰς τὸ Λύκειον ὁ διασημότατος τῶν φιλοσόφων τῆς ἀρχαιότητος.

Μέγιστον ὅμως τῶν ἐλατηρίων ὅλων ὑπάρχει ἡ ἅμιλλα· ἐπειδὴ, ὅταν πολλοὶ διὰ μιᾶς διατρέχωσι τὸ αὐτὸ τῆς δόξης στάδιον, ὁ συναγωνισμὸς οὗτος πολλάκις φέρει κλέος μὲν εἰς τοὺς ἀθλητὰς, ἐνίοτε δὲ καταστροφὴν εἰς ὁλόκληρα ἔθνη, ἀλλὰ πάντοτε πρόοδον εἰς τὰς τέχνας καὶ ἐπιστήμας. Ὀλίγοι φροντίζουσι νὰ ὑπερβῶσιν ἐνδόξους προγόνους, ἀφοῦ ἠμαύρωσαν ἐφαμίλλους συγχρόνους. Ἀλλ' ὁ μέγας ἄνθρωπος προκαλεῖ καὶ ἑτέρου τοιούτου τὴν ἐπιφάνειαν, ὥστε ἡ συνυπάρχουσιν ἰσόῤῥοποι, ἢ ἀλλήλους ἀμέσως διαδέχονται. Οὕτως ὁ Πλάτων ἔφερε τὸν Ἀριστοτέλην, ὁ Ἀριστείδης τὸν Θεμιστοκλέα, τὸν Σύλλαν ὁ Μάριος, τὸν Καίσαρα ὁ Πομπήϊος, τὸν Ὁράτιον ὁ Βιργίλιος, ὁ Βάκων τὸν Καρτέσιον, ὁ Αἰσχύλος τὸν Σοφοκλῆ, τὸν Ῥακίναν ὁ Κορνήλιος, καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως.

Ἀλλ' ἡ ἅμιλλα ἐρεθίζει ἐξαιρέτως τὸν ἄνθρωπον, ὅταν τοὺς ἁπλοῦς ἀντιζήλους ἀναπληρῶσιν ἐχθροὶ ἀντίπαλοι· καὶ ὁσάκις τὸ αὐτὸ ὄνομα, τὸ ὁποῖον φέρομεν, ἐδόξασαν ἤδη ἄλλοι. Ἔχομεν δὲ τοῦ λόγου παράδειγμα τὸν Βάκωνα· ἐπειδὴ ὁ μέγας οὗτος τωόντι καὶ ἔνδοξος τοῦ Νεύτωνος πρόδρομος, ὅστις ὠφέλησε πλειότερον διὰ συμβουλῶν τὰς ἐπιστήμας, παρ' ὅσον ἄλλοι δι' ἀνακαλύψεων, παρωξύνθη μάλιστα εἰς τοῦτο ἀπὸ τρεῖς αἰτίας. Διότι ἔπταισε πολλὰ ὡς ἄνθρωπος καὶ ὡς ὑπουργὸς, ἐφιλοτιμήθη νὰ ἐξαλείψῃ τὸ προστριβὲν εἰς αὐτὸν ὄνειδος· ἀλλὰ μοναχός τις δοξαζόμενος τότε ἐφευρέτης τῆς πυρίτιδος ἐλέγετο Βάκων· ὅθεν ἠγωνίσθη νὰ καταστήσῃ αὐτὸν ἀνήκουστον· ἔπειτα, ὁ Χριστόφορος Κολόμβος ἀνεκάλυψεν ἄγνωστον ἤδη κόσμον· ἡ ἀνακάλυψις δὲ αὕτη προεμήνυε πολλὰς ἄλλας εἰς τοὺς μέλλοντας αἰῶνας. Ὁ Βάκων, θέλων νὰ καταστήσῃ ὑποτελεῖς εἰς τὴν ἀγέρωχον καὶ δεσποτικὴν αὐτοῦ μεγαλοφυΐαν καὶ ζῶντας καὶ μεταγενεστέρους, ἔγραψεν ἀλαζονικῶς καὶ περὶ ἀνακαλύψεων, ὥστε ὁ φιλοπονώτατος καὶ ἀκάματος φιλόσοφος ἠμαύρωσε τὸν ἀρχιγραμματέα τῆς Ἀγγλίας.

Οὕτως ἄρα ὁ εὐφυὴς καὶ μεγαλεπήβολος πανταχόθεν ὠφελεῖται καὶ πορίζεται τὰ συμφέροντα. Εἰς τὴν ὑπερβόρειον αὐτοῦ ἐξορίαν ἔγραψεν ὁ Ὀβίδιος τὰς χαριεστάτας αὐτοῦ ποιήσεις· εἰς τὴν φυλακὴν ἐμελέτα ὁ Τάσσος τὴν Ἐλευθερωμένην Ἱερουσαλήμ· εἰς τὴν Βαστιλίαν ὁ Μιραβὼς συνέταξε τὰς πυριπνόους κατὰ δεσποτισμοῦ διατριβὰς αὐτοῦ καὶ τὰς ποικίλας πρὸς τὴν Σοφίαν ἐπιστολάς· εἰς τὴν εἱρκτὴν ὁ Κονδορκέτιος ἐσχεδίασε τὸ πολυμαθέστατον αὐτοῦ δοκίμιον· ἐκεῖ καὶ ὁ Βολταῖρος ἐξοιστρώθη, καὶ ἡ μανία τῶν προγραφῶν κατεσκεύασε τὸν Σιατοβριάνδ.

Ἀλλ' ἡ διάνοια διεγείρει τὴν διάνοιαν· ὅθεν ἐμπνεόμεθα καὶ ἡμεῖς ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Ὁμήρου, τοῦ Ῥουσσὼ, τοῦ Μοντεσκιὼ, τοῦ Βυφφῶνος, ὥστε αἱ ἰδέαι μεταβαίνουσιν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸν ἄλλον, καθὼς τὸ φῶς τῶν λαμπάδων, ἢ μᾶλλον καθὼς μεταδίδεται ὁ ἠλεκτρικὸς σπινθὴρ ἐπ' ἄπειρον.

Τέλος, αἱ ἰδέαι κινοῦσιν ἄλλας ἰδέας εἰς τὸν ἄνθρω-

πον, καὶ, ἐφ' ὅσον σημειοῦνται εἰς τὸν χάρτην, ἐξάπτουσι βαθμηδὸν τὸν νοῦν, ὥστε δικαίως ἐρρέθη, ὅτι ὁ κάλαμος ἐνεργεῖ εἰς τὸν ἐγκέφαλον, καθὼς ὁ χάλυψ εἰς τὸν χάλικα.—ΑΝΘΟΛ. ΚΟΙΝΩΦ. ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΟΜΙΧΛΗ ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ.

ΠΟΛΛΟΙ, δὲν ἀμφιβάλλομεν, ἔχουσιν ἐξ ἀκοῆς, ὅτι παχεῖά τις ὁμίχλη καλύπτει ἐνίοτε τὴν μεγάλην μητρόπολιν τῆς Ἀγγλίας, εἰς νύκτα τὴν ἡμέραν μεταστρέπουσα, καὶ τὰς μυριάδας συγχέουσα τῶν ἐν αὐτῇ κατοικούντων. Οὐδὲ καθ' ἡμέραν ὅμως, οὐδὲ κατ' ἔτος, παρίσταται τὸ φαινόμενον τοῦτο εἰς ὅλην αὐτοῦ τὴν ἔκτασιν καὶ δεινότητα· συμβαίνει μόνον εἰς τινας ἰδιαιτέρους καιροὺς, ἐξαιρέτως δὲ τὸν χειμῶνα, ὁπότε ὁ ἄνεμος φέρει τοὺς ψυχροὺς πυκνοὺς ἀτμοὺς ἀπὸ τὸν Γερμανικὸν ὠκεανὸν, καὶ συμμιγνύει αὐτοὺς μὲ τὸν καπνὸν τῆς μητροπόλεως.

Τὴν 23ην Δεκεμβρίου 1818, σκότος παχύτατον ἐκάλυψε τὸ Λονδῖνον. Ἡ πυκνότης τοῦ ἀτμοῦ δὲν ἦτο κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἡμέρας τοσαύτη, ὥστε νὰ ἐπιφέρῃ σημαντικὴν ἐνόχλησιν· ἀλλὰ βαθμηδὸν ηὔξανεν ἡ σκοτία, καὶ εἰς τὸ μέρος τῆς μητροπόλεως, τὸ καλούμενον ἄστυ (city), ὅπου ἡ ὁμίχλη εἶναι πάντοτε πυκνοτέρα, κατέστη ἀδύνατον, περὶ τὰς τέσσαρας μετὰ τὴν μεσημβρίαν, νὰ διακρίνῃ τις ἀντικείμενα εἰς ὀλίγων βημάτων ἀπόστασιν. Αἱ εἰς τὸ μέσον τῶν ὁδῶν κινούμεναι ἅμαξαι δὲν ἐβλέποντο ἀπὸ τὰς πλευράς, καὶ οἱ ἐπὶ τούτων πεζοὶ διαβάται ἐλάμβανον ὀλιγωτάτην βοήθειαν ἐκ τῶν εἰς τὰ παράθυρα φώτων, ἢ τῶν φανῶν, ἐπειδὴ τὰ πλεῖστα τῶν ἐργαστηρίων, ἐκ φόβου κλοπῆς, ἦσαν κεκλεισμένα, καὶ οἱ φανοὶ δὲν παρεῖχον εἰμὴ ὀλίγον τι ἀμυδρὸν φῶς, ὁρατὸν μόνον ἀφοῦ τις ἔφθανε πολλὰ πλησίον. Οἱ ἡνίοχοι κατέβαινον ἀπὸ τὰς ἁμάξας διὰ νὰ ὁδηγῶσι τοὺς ἵππους αὐτῶν, καὶ πολυάριθμοι λαμπαδοῦχοι παῖδες προσέφερον βοήθειαν· ἀλλὰ μ' ὅλην τὴν φροντίδα καὶ προφύλαξιν, οἱ διαβάται, καὶ οἱ πεζοὶ καὶ οἱ διφρήλατοι, σπανίως εὕρισκον τὸν δρόμον, καὶ ἵπποι καὶ ἅμαξαι πολλάκις ἐξέκλινον ἀπὸ τὸ μέσον εἰς τὰ πλευρὰ τῶν ὁδῶν, μέγαν εἰς τοὺς πεζοὺς διαβάτας ἐπιφέροντες κίνδυνον.

Φοβερὰ ταραχὴ ἐγίνετο εἰς τὰς ὁδούς· οἱ μὲν ἔκραζον ἀπὸ τρόμου, αἴφνης βλέποντες ἐπερχόμενον ἵππον ἢ ἅμαξαν· οἱ δὲ ἐφώνοῦν εἰς ἄλλους νὰ προφυλαχθῶσιν, ἢ ἀνησύχως ἠρώτων περὶ τοῦ δρόμου τῶν· πολλοὶ ἐσφύριζον, καί τινες ἐτραγῴδουν, διὰ νὰ γνωρισθῇ πρὸς ἅπαντας ἡ πλησίασίς των. Διάφοροι ἐγκατέλιπον τὰς ἁμάξας των, καὶ οἱ ἡνίοχοι, ἀγνοοῦντες ποῦ εὑρίσκοντο, ἐστάθησαν περιμένοντες. Διαφόρους ποσότητας, ἀπὸ δύο ἥμισυ ἕως δέκα σιλλίνια, ἐλάμβανον οἱ λαμπαδοῦχοι παῖδες διὰ νὰ ὁδηγήσωσιν ἓν ἁμάξιον εἰς μίαν μόνην ὁδόν. Ἀλλ' ἡ παρουσία καὶ ἡ ἐπιρροὴ τῆς πυκνῆς ταύτης τῶν ἀτμῶν συσσωρεύσεως δὲν ἦτον ἐπαισθητὴ μόνον ἔξω τῶν οἴκων. Εἰς τὰ θέατρα, οἱ ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὑποκριταὶ δυσκόλως ἐβλέποντο ὑπὸ τοῦ ἀκροατηρίου· καὶ ἰδιαίτεροι δὲ οἶκοι, μολονότι κλειστοὶ, καὶ καλῶς ἐφωδιασμένοι ἀπὸ πυρὰ, ἦσαν πλήρεις καὶ ἀμαυροί. Μεταξὺ τῶν ἕνδεκα ὅμως καὶ δώδεκα τῆς νυκτὸς ὁ κρότος τῶν ἁμαξῶν, αἵτινες εἶχον ἀναλάβει τὴν δύναμιν τοῦ κινεῖσθαι, ἐφανέρωσε τὴν διάλυσιν τῆς ὁμίχλης, καὶ μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἡ μητρόπολις παρίστανε τὸ κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν σύνηθες αὐτῆς φαινόμενον. Πολλαὶ, πάμπολλαι χιλιάδες, τοὺς ὁποίους εἶχεν εὑρεῖν ἡ ὁμίχλη μακρὰν τῶν ἰδίων, ἠδυνήθησαν τότε μόνον νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὰς ἀνησύχους καὶ περοβισμένας οἰκογενείας των.

Τὸ σκότος τοῦτο, ἐνόσῳ διήρκει, ἦτο χρυσῆ εὐκαιρία διὰ τοὺς κλέπτας, ἀπὸ τὴν ὁποίαν καὶ δὲν ἠμέλησαν νὰ ὠφεληθῶσι. Τολμηρά τις συμμορία ἔπραξε τὰ πάνδεινα ἀτιμωρητί. Περὶ τὰς πέντε μετὰ τὴν μεσημβρίαν, κυρίαι τινὲς ἐμίσθωσαν λαμπαδοῦχον παῖδα νὰ ὁδηγήσῃ αὐτὰς ὀλίγον τι διάστημα. Ἀχρεῖος δέ τις, καὶ αὐτὸς λαμπάδα κρατῶν ἐκ πίσσης, ὥρμησε μεταξύ των, καὶ κατετάραξεν αὐτάς. Τῆς μιᾶς ἄναψε τὸ φόρεμα· ἔτρεξαν δ' αὐτὸ τρέξαντες οἱ διαβάται. Εἰς τὴν σύγχυσιν, ἥτις ἔγινεν ἐξεπίτηδες διὰ νὰ εὐκολύνῃ τὴν ἁρπαγὴν, ἔχασε τὸν Βόαν της* μία ἐκ τῶν κυριῶν, καὶ ἄλλα διάφορα πράγματα πολλοὶ ἄλλοι ἐκεῖ παρευρεθέντες. Πολλαὶ ἅμαξαι, πρὸς ἀλλήλας συγκρουσθεῖσαι, κατεθραύσθησαν, καὶ διαφόρους δυστυχεῖς, ἐκ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸ ἄλλο πλευρὸν τῆς ὁδοῦ μεταβαίνοντας, ἢ κατεπάτησαν ἵπποι, ἢ προσέβαλον καὶ ἐθανάτωσαν ἅμαξαι.

Αὗται καὶ ἄλλαι πολλαὶ τούτων ὅμοιαι συμφοραὶ συνοδεύουσι τὰς ὁμίχλας τοῦ Λονδίνου. Ἀναρίθμητοι ληστεῖαι ἔγιναν καὶ εἰς ἐργαστήρια καὶ εἰς οἴκους. Κλέπται ἔμβαινον εἰς ἀποθήκας, ἐπροφασίζοντο ὅτι θέλουν ν' ἀγοράσωσί τι, καὶ ἁρπάζοντες τὸ τυγχάνον πολυτιμότερον, ἐξήρχοντο. Ἀφοῦ δ' ἅπαξ ἔμβαινον εἰς τὴν ὁμίχλην, ἦτο μάταιον νὰ τοὺς καταδιώξῃ τις. Συντόμως εἰπεῖν, ἡ τοιαύτη ὁμίχλη δικαίως λογίζεται σπουδαιότατον δυστύχημα.

* Ὁ Βόας εἶναι περίβλημα τῶν ὤμων, βαρβαρικώτερον λεγόμενον Μπουᾶς.

ΚΑΘΑΡΟΣ ΑΗΡ.

Ο ΠΕΡΙΦΗΜΟΣ Ἄγγλος ἰατρὸς Ἀκρουΐνος τόσον ἰσχυρὰν ἐντύπωσιν εἶχε περὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ καλοῦ ἀέρος, ὥστε, μίαν τῶν ἡμερῶν, ἐν καιρῷ πανηγύρεως, ἀναβὰς ἐπί τινος πίθου εἰς τὴν κώμην Δέρβην, ὡμίλησε πρὸς τοὺς κατοίκους ὡς ἑπομένως·— «Ἄνδρες Δερβαῖοι, συμπολῖται, ἀκούσατέ με! Γνωρίζω ὅτι εἶσθε εὐφυεῖς καὶ φιλόπονοι. Μὲ τὸν ἱδρῶτα τοῦ προσώπου παρίζεσθε τὰ ἀναγκαῖα, καὶ ζωοτροφεῖτε τὰς οἰκογενείας σας· ἂν ὅμως σᾶς εὕρῃ νόσος, τότε γίνεσθε διάλου ἄχρηστοι. Τὴν ἀλήθειαν ταύτην ἅπαντες γνωρίζετε· ἀλλὰ φοβοῦμαι ὅτι τινὲς ἀπὸ σᾶς δὲν ἔμαθον ἀκόμη πῶς ἡ ὑγεία διατηρεῖται ῥωμαλέα· τοῦτο λοιπὸν ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἀναπνέειν ἀμόλυντον ἀέρα· διότι ἡ καθαρότης τοῦ ἀέρος ἀφανίζεται ὅπου πολλοὶ εὑρίσκονται συνηθροισμένοι· τὰ ἐκ τοῦ

σώματος μιάσματα διαφθείρουν αὐτόν. Ὅθεν ἀνάγκη πᾶσα νὰ ἔχετε τὰ παράθυρα τῶν ἐργαστηρίων σας ἀνοικτὰ, καὶ εὐθὺς ὅταν ἐγείρεσθε ἀπὸ τὴν κλίνην, ν' ἀνοίγετε ὅλα τὰ παράθυρα τῶν κοιτώνων σας. Ἡ ἀμέλεια τῆς συμβουλῆς ταύτης, βεβαιοῦτε, ἐπιφέρει ἀσθενείας, καὶ γεννᾷ τὴν λοιμικὴν, ἥτις ἁρπάζει τὰς συζύγους καὶ τὰ τέκνα σας. Ἂς ἐπαναλάβω τὴν σπουδαιοτάτην συμβουλήν μου—ἀνοίγετε συχνὰ τὰ παράθυρα διὰ νὰ εἰσέρχεται ὁ καθαρὸς ἀήρ. Ἐνθυμεῖσθε τὸν λόγον μου· τώρα δὲν ὡμίλησα διὰ κέρδος, καὶ ἡ συμβουλή μου δὲν ἀποβλέπει παρὰ εἰς ὄφελός σας.»

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΩΝ ΟΜΟΣΠΟΝΔΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ.

Νεοβόρακον	2,428,921	
Πενσυλβανία	1,724,022	
Ὀχίος	1,519,467	
Βιργινία	1,239,797	
Τεννεσσὴ	829,232	
Κεντόκη	777,397	
Βόρειος Καρολίνα	753,110	
Μασσακουσέττη	737,699	
Ἰνδιάνα	683,314	
Γεωργία	677,197	
Νότιος Καρολίνα	594,398	
Ἀλαβάμα	569,645	
Μαίνη	501,793	
Ἰλλινοῖς	474,404	
Μαριλανδία	469,232	
Μισσισσίπη	375,651	
Νέα Καισάρεια	373,306	
Λουϊσιάνα	351,171	
Μισσούρη	331,103	
Κοννεττικότη	310,015	
Βερμοντία	291,948	
Νέα Ἀμσίρη	284,574	
Μισσιγανία	211,705	
Ῥοδόνησος	103,830	
Ἀρκάνσα	95,642	
Δελαυάρα	78,085	
		16,928,833
Φλωρίδα	54,207	
Κολομβία	43,712	
Ἰόβα	43,068	
Βισκονσίνη	30,752	
Αἱ Περιοχαὶ ὅλαι		171,739
Αἱ 26 διωργανισμέναι Πολιτεῖαι		16,928,833
Ὅλον τὸ Κράτος		17,100,572

ΤΑ ἑπόμενα γράφει Ἀγγλαμερικανὸς ἐπίσημος πρὸς νέον αὐτοῦ συμπατριώτην·—

«Λάβε ὅλον τὸν πληθυσμὸν τοῦ κράτους, καὶ ἀπ' αὐτοὺς ἔκλεξε πεντήκοντα ἄνδρας, τοὺς μᾶλλον διακεκριμένους διὰ προτερήματα, ἢ ὁποιονδήποτε εἶδος δημοσίου ὠφελείας, καὶ σὲ βεβαιόνω, ἅπαντας ἢ σχεδὸν ἅπαντας θέλεις εὑρεῖν ὅτι ἐμβῆκαν εἰς τὸν κόσμον διόλου ἀνάργυροι. Θεώρησε τὰ δημόσια συμβούλια τοῦ ἔθνους, καὶ τίνας εὑρίσκεις προϊσταμένους ἐκεῖ; Ἄνδρας, οἱ ὁποῖοι ἔκαμαν τὴν τύχην αὐτῶν οἱ ἴδιοι,--ἄνδρας μηδὲν ἔχοντας κατ' ἀρχάς. Ἐξέτασε τὰ δικαστήρια, ἐκ τοῦ ἀνωτάτου εἰς τὸ ἐλάχιστον, καὶ θέλεις βεβαιωθῆν ἔτι μᾶλλον. Τὸ αὐτὸ ἀληθεύει περὶ ὅλων τῶν ἐπαγγελμάτων. Τὸ πρᾶγμα δὲ καὶ σήμερον ἔχει οὕτω, καὶ πάντοτε εἶχεν οὕτω, ἀφοῦ ἐγνώρισα τοὺς δημοσίους ἄνδρας τῆς πολιτείας ταύτης ἢ τοῦ ἔθνους· θέλει δὲ εἶσθαι οὕτω, ἐνόσῳ ἐξακολουθοῦν αἱ παροῦσαι θεσμοθεσίαι μας. Διὰ νὰ ἀναπτύξῃ τις ἐντελῶς τὰς νοητικὰς δυνάμεις, πρέπει νὰ ἴδῃ ὅτι ἀφ' ἑαυτοῦ κρέμαται ἡ τύχη του. Ὁ ἀγὼν, ὁ φέρων εἰς ὑπεροχὴν, εἶναι πολὺ ἐπίπονος καὶ μακροχρόνιος, καὶ δυσκόλως ὑπομένει τις αὐτὸν ἑκουσίως· ὁ ἔχων ἑτοίμων περιουσίαν, εἰς ἣν νὰ καταφύγῃ, χαλαρόνει τὰς προσπαθείας του, καὶ ἀπέργεται τοῦ συναγωνισμοῦ. Τὸ κατ' ἐμὲ, πολὺ ἀμφιβάλλω ἂν ἦναι πρᾶγμα ἐπιθυμητὸν ν' ἀφίνῃ ὁ πατὴρ χρήματα εἰς τὸν υἱόν του. Σὺ θέλεις κληρονομήσει μίαν λαμπρὰν τύχην, καὶ λυποῦμαι, διότι κατὰ συνέπειαν θέλεις εὐδοκιμήσειν ὀλιγώτερον εἰς τὴν νομικήν. Ἀλλ' εἶθε τὸ παράδειγμά σου νὰ φανῇ ὡς ἐξαίρεσις τοῦ γενικοῦ κανόνος!»

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΥΦΟΥΣ.

Ἡ ΠΡΩΤΗ παρατήρησις εἶναι, νὰ λαμβάνωμεν καθαρὸς ἰδίας τῆς ὑποθέσεως, περὶ ἧς μέλλομεν νὰ γράψωμεν, ἢ νὰ ὁμιλήσωμεν. Τοῦτο καταρχὰς ἤθελε φανῆν ὅτι ἔχει μικρὰν σχέσιν πρὸς τὸ ὕφος, τῇ ἀληθείᾳ ὅμως εἶναι στενὰ συνδεδεμένον μὲ αὐτό. Ἡ βάσις παντὸς καλοῦ ὕφους εἶναι ἀληθὴς ἔννοια συντροφευμένη μὲ ζωηρὰν φαντασίαν. Τὸ ὕφος καὶ αἱ ἔννοιαι τοῦ συγγραφέως συνδέονται τοσοῦτον, ὥστε πολλάκις εἶναι δύσκολον νὰ κάμῃ τις διάκρισιν αὐτῶν. Ἐὰν αἱ ἐντυπώσεις τῶν πραγμάτων γίνωνται εἰς τὸ πνεῦμα ἡμῶν ἀμαυραὶ καὶ ἀδιάκριτοι, ἢ περιπεπλεγμέναι καὶ συγκεχυμέναι, τοιοῦτον ἀφεύκτως θέλει εἶσθαι καὶ τὸ ὕφος ἡμῶν, ὅταν γράφωμεν περὶ αὐτῶν· ἐξ ἐναντίας δὲ, ὅταν συλλαμβάνωμεν καθαρῶς, καὶ αἰσθανώμεθα ἰσχυρῶς, φυσικὰ θέλομεν ἐκφράζεσθαι μὲ καθαρότητα καὶ δύναμιν. Οὗτος λοιπὸν εἶναι ἀναμφιβόλως ὁ πρώτιστος κανὼν εἰς τὸ ὕφος, νὰ σκεπτώμεθα βαθέως περὶ τοῦ ὑποκειμένου, ἕως νὰ λάβωμεν πλήρη καὶ διακεκριμένην γνῶσιν τῆς ὕλης, τὴν ὁποίαν μέλλομεν νὰ ἐνδύσωμεν μὲ λέξεις, ἕως νὰ αἰσθανθῶμεν αὐτήν· τότε μόνον θέλομεν ἔχει τὴν ἔκφρασιν ῥέουσαν καθαρὰν καὶ δυνατήν· γενικῶς, αἱ καλήτεραι καὶ προσφυέστεραι ἐκφράσεις εἶναι αἱ ὑπὸ τῆς καθαρᾶς ὄψεως τοῦ ὑποκειμένου παριστανόμεναι, χωρὶς νὰ κοπιάζωμεν πολύ, ἢ νὰ τρέχωμεν ζητοῦντες αὐτάς· αὕτη εἶναι ἡ παρατήρησις τοῦ Κιντιλιανοῦ, "Ὡς ἐπιτοπλεῖστον αἱ καταλληλότεραι λέξεις συνέχονται μὲ τὰ πράγματα, καὶ ἀναπαλύπτονται διὰ τοῦ φωτὸς αὐτῶν· ἡμεῖς δὲ ζητοῦμεν αὐτὰς ὡς λανθανούσας καὶ κρυπτομένας· ὅθεν, ἀντὶ νὰ στοχαζώμεθα, ὅτι αἱ λέξεις κεῖνται πλησίον τοῦ ὑποκειμένου, ὑπάγομεν ζητοῦντες αὐτὰς ἀλλαχοῦ, καὶ ὅταν εὕρωμεν, προσπαθοῦμεν νὰ δώσωμεν εἰς αὐτὰς δύναμιν."

β'. Διὰ νὰ φθάσῃ τις νὰ συστήσῃ εἰς ἑαυτὸν καλὸν ὕφος, εἶναι ἀναγκαία ἡ συχνὴ γύμνασις τοῦ συνθέτειν. Πολλοὺς κανόνας ἀνεφέραμεν περὶ ὕφους· ἀλλ' ἄνευ τῆς

γυμνάσεως καὶ τῆς ἕξεως, ἀδύνατον εἶναι νὰ ἐπιτύχῃ τις τοῦ σκοποῦ αὐτῶν. Σημειωτέον δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι πᾶν εἶδος συνθέσεως δὲν τελειοποιεῖ τὸ ὕφος· ἐὰν συνειθίσωμεν νὰ συνθέτωμεν ἀφροντίστως καὶ ἐπιτροχάδην, θέλομεν ἀποκτήσει βεβαίως κακὸν ὕφος· καὶ θέλομεν ἔχει πλειότερον κόπον διὰ νὰ ἀπομάθωμεν τὸ κακὸν, καὶ νὰ διορθώσωμεν τὰ σφάλματα τῆς ἀμελείας, παρὰ ἐὰν δὲν ἤμεθα οὐδόλως συνειθισμένοι εἰς τὸ συνθέτειν· ὅθεν πρέπει καταρχὰς νὰ συγγράφωμεν βραδέως καὶ μετὰ μεγάλης ἐπιμελείας, ἑωσοῦ διὰ τῆς μακρᾶς γυμνάσεως νὰ ἀποκτήσωμεν τὴν εὐκολίαν καὶ ταχύτητα· "βραδύτητα καὶ ἐπιμέλειαν," λέγει ὀρθότατα ὁ Κιντιλιανός, "παραγγέλλω εἰς τὴν ἀρχήν· διότι τοῦτο πρῶτον πρέπει νὰ λάβωμεν ὡς βάσιν, καὶ νὰ ἐπιμεληθῶμεν τὸ γράφειν ὅσον τὸ δυνατὸν καλῶς, τὸ δὲ ταχέως, ἡ συνήθεια θέλει δώσει τοῦτο. Κατὰ μικρὸν τὰ πράγματα θέλουσι παρουσιάζεσθαι εὐκολώτερα, αἱ λέξεις θέλουσιν ἐπέρχεσθαι προχείρως, καὶ ἡ σύνθεσις θέλει προχωρεῖ· τὰ πάντα τέλος πάντων, ὡς ἐν οἴκῳ καλῶς διατεταγμένῳ, θέλουσιν εἶσθαι ἕκαστον εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ· καὶ συντόμως εἰπεῖν, τὸ μὲν ταχέως γράφειν δὲν φέρει τὸ καλῶς· τὸ δὲ καλῶς, φέρει τὸ ταχέως."

Παρατηρητέον ὅμως, ὅτι εἶναί τις φευκτὰ ὑπερβολὴ εἰς τὴν περὶ τὰς λέξεις περιέργειαν. Δὲν πρέπει νὰ ἀναβάλλωμεν τὸν ὁρμὸν τῆς σκέψεως, οὐδὲ νὰ ψυχραίνωμεν τὴν θερμότητα τῆς φαντασίας, ἐνδιατρίβοντες παραπολὺ εἰς πᾶσαν λέξιν. Εἰς περιστάσεις τινὰς γίνεταί τις ἔκλαμψις συνθέσεως, ἥτις πρέπει νὰ διατηρηθῇ, ἂν ἐλπίζωμεν νὰ παραστήσωμεν εὐστόχως τὰς ἐννοίας ἡμῶν, ἔστω καὶ μὲ κίνδυνον τινῶν ἐλλείψεων. Ἡ αὐστηροτέρα ἐξέτασις τούτων πρέπει ν' ἀφίνεται εἰς τὴν ἐπιθεώρησιν· διότι, ἂν ἡ πρᾶξις τοῦ συντιθέναι ἦναι ὠφέλιμος, τὸ ἐπίπονον ἔργον τοῦ ἐπιδιορθοῦν δὲν εἶναι ὀλιγώτερον· εἶναι ὅμως ἀπολύτως ἀναγκαῖον διὰ νὰ συνάξωμεν τὸν καρπὸν τῆς ἕξεως τοῦ συντιθέναι. Πρέπει λοιπὸν ὅ,τι συνεγράψαμεν, ν' ἀφίνωμεν αὐτὸ καιρόν τινα, ἑωσοῦ νὰ παρέλθῃ ἡ ἐξαψις τῆς συνθέσεως, ἑωσοῦ νὰ σβεσθῇ τὸ πάθος, τὸ ὁποῖον συνελάβομεν ὑπὲρ τῶν ἐκφράσεων ἡμῶν, καὶ αὐταὶ αἱ ἐκφράσεις νὰ λησμονηθῶσι· καὶ τότε ἐπαναθεωροῦντες τὸ ἔργον ἡμῶν μὲ ὄμμα ἀπαθὲς καὶ κριτικὸν, ὡς ὑπ' ἄλλου εἰργασμένον, θέλομεν διακρίνει πολλὰς ἀτελείας, αἵτινες ἐλάνθασαν ἡμᾶς τὴν ἀρχήν· τότε εἶναι καιρὸς νὰ κλαδεύσωμεν τὰ περιττὰ, νὰ ἐξετάσωμεν τὴν τάξιν τῶν περιόδων, νὰ προσέξωμεν εἰς τὰ συνδέοντα τὰς προτάσεις μόρια, καὶ νὰ δώσωμεν εἰς τὸ ὕφος μορφὴν τακτικὴν, ὀρθὴν, καὶ ὁμαλήν. Εἰς τὸν κόπον τοῦτον τῆς ῥίνης πρέπει νὰ ὑποβληθῶσιν ὅλοι οἱ θέλοντες νὰ μεταδίδωσι καλῶς τὰς ἰδέας αὐτῶν εἰς τοὺς ἄλλους. Ἡ πρᾶξις θέλει ὀξύνει ταχέως τὸ ὄμμα εἰς τὰ ἀναγκαιότερα ἀντικείμενα τῆς προσοχῆς, καὶ καταστήσει τὸ ἔργον πολὺ εὐκολώτερον, παρ' ὅσον τὴν ἀρχὴν ἐνομίζετο.

γ'. Περὶ δὲ τῆς βοηθείας, τὴν ὁποίαν δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν ἐκ τῶν συγγραμμάτων τῶν ἄλλων, εἶναι φανερὸν ὅτι πρέπει νὰ οἰκειοῦμεθα μὲ τὸ ὕφος τῶν καλητέρων συγγραφέων· τοῦτο εἶναι ἀναγκαῖον καὶ διὰ νὰ συνειθίζωμεν εἰς τὴν αἴσθησιν τοῦ καλοῦ, καὶ διὰ νὰ προμηθευώμεθα ἀπὸ λέξεις παντὸς εἴδους. Ἀναγινώσκοντες δὲ τοὺς συγγραφεῖς διὰ τὸ ὕφος, πρέπει νὰ δίδωμεν τὴν προσοχὴν ἡμῶν εἰς τοὺς ἰδιάζοντας αὐτῶν διαφόρους τρόπους· καὶ πρὸς τοῦτον τὸν σκοπὸν συμβάλλει τὰ μέγιστα νὰ λαμβάνωμεν μέρος τι τοῦ συγγραφέως, νὰ ἀναγινώσκωμεν αὐτὸ ἐπιμελῶς δὶς καὶ τρίς, ἑωσοῦ νὰ συλλάβωμεν ἐντελῶς τὴν ἔννοιαν αὐτοῦ· ἔπειτα ἀφίνοντες κατὰ μέρος τὸ βιβλίον, νὰ ἐπιχειρῶμεν νὰ γράφωμεν ἀπὸ μνήμης τὸ μέρος τοῦτο, ὅσον δυνάμεθα, καλῶς, καὶ τότε ἀνοίγοντες τὸ βιβλίον, νὰ συγκρίνωμεν τὰ γεγραμμένα ὑφ' ἡμῶν μὲ τὸ ὕφος τοῦ συγγραφέως. Ἡ γύμνασις αὕτη διὰ τῆς συγκρίσεως θέλει δεικνύει ποῦ κεῖνται τὰ ἁμαρτήματα τοῦ ὕφους ἡμῶν. Θέλει ὁδηγεῖν ἡμᾶς εἰς τὴν διόρθωσιν αὐτῶν, καὶ μεταξὺ τῶν διαφόρων τρόπων, καθ' οὓς ἡ αὐτὴ ἔννοια δύναται νὰ ἐκφασθῇ, θέλομεν διακρίνει τὸν καλήτερον.

δ'. Πρέπει ὅμως συγχρόνως νὰ προφυλαττώμεθα ἀπὸ τῆς δουλικῆς μιμήσεως ὁποιουδήποτε συγγραφέως, διότι τοῦτο εἶναι πάντοτε ἐπικίνδυνον· γίνεται ἐμπόδιον εἰς τὸ πνεῦμα, καὶ δύναται νὰ καταστήσῃ τὸ ὕφος ἡμῶν τραχύ. Ὅσοι προσηλόνονται εἰς τὴν μίμησιν, ὁμοῦ μὲ τὰ κάλλη τοῦ συγγραφέως μιμοῦνται καὶ τὰ ἐλαττώματα αὐτοῦ. Οὐδέποτε γίνεται καλὸς συγγραφεὺς ἢ διαλεκτικὸς, ὅστις δὲν ἔχει πεποίθησίν τινα εἰς τὸ ἴδιον ἑαυτοῦ πνεῦμα. Πρέπει δὲ μάλιστα νὰ φεύγωμεν τὸ νὰ παραδεχώμεθα φράσεις τοῦ συγγραφέως ἰδιαζούσας εἰς αὐτὸν, ἢ νὰ ἀντιγράφωμεν περικοπὰς αὐτοῦ· τοιαύτη συνήθεια ἤθελε καταντήσειν ὀλέθριος εἰς πᾶσαν γνησίαν σύνθεσιν. Ἀσυγκρίτως καλήτερον εἶναι νὰ ἔχωμέν τι ἴδιον, ἔστω καὶ μεσρίου κάλλους, παρὰ νὰ κάμνωμεν ἐπίδειξιν δανειζόμενοι ἀλλότρια κοσμήματα, τὰ ὁποῖα τέλος πάντων θέλουσι προδώσει τὴν πτωχείαν τοῦ πνεύματος ἡμῶν.

ε'. Πέμπτος κανὼν περὶ τοῦ ὕφους, φανερὸς μὲν, ἀλλ' οὐσιώδης, εἶναι, ὅτι πρέπει πάντοτε νὰ σπουδάζωμεν νὰ προσαρμόζωμεν αὐτὸ εἰς τὴν ὑπόθεσιν, καὶ εἰς τὴν ἱκανότητα τῶν ἀκροατῶν, ἐὰν λαλῶμεν δημοσίᾳ. Δὲν εἶναι ἄξιον νὰ λέγεται ῥητορικὸν ἢ ὡραῖον, ὅ,τι δὲν ἁρμόζει εἰς τὴν περίστασιν, καὶ εἰς τὰ πρόσωπα, πρὸς τὰ ὁποῖα ἀπευθύνεται. Εἶναι ἐσχάτης ἀπρεπείας καὶ ἀτοπίας νὰ μεταχειρίζεταί τις τὸ ἀνθηρὸν τῆς ποιήσεως, ἐνῷ πρόκειται μόνον νὰ ἀποδείξῃ· ἢ νὰ λαλῇ μὲ ἐπεξειργασμένην ἐπίδειξιν ἐκφράσεως ἐνώπιον ἀκροατῶν, οἵτινες δὲν ἔχουσιν οὐδεμίαν ἔννοιαν αὐτῆς, καὶ ἵστανται χάσκοντες μόνον εἰς τὴν ἄκαιρον μεγαλοπρέπειαν τοῦ λέγοντος. Ταῦτα εἶναι ἐλλείψεις, ὄχι τόσον τοῦ ὕφους, ὅσον, τὸ χειρότερον, τῆς κοινῆς αἰσθήσεως τοῦ καλοῦ. Ὅταν ἀρχίζωμεν νὰ γράφωμεν, ἢ νὰ λαλῶμεν, πρέπει πρότερον νὰ στήσωμεν εἰς τὸ πνεῦμα ἡμῶν κα-

θαρὰν τὴν ἔννοιαν τοῦ τέλους, πρὸς τὸ ὁποῖον ἀποβλέπομεν· νὰ κρατῶμεν τοῦτο στερεὸν ἐνώπιον ἡμῶν, καὶ πρὸς τοῦτο νὰ προσαρμόζωμεν τὸ ὕφος τοῦ λόγου. Ἐὰν δὲν θυσιάζωμεν εἰς τὸν μέγαν τοῦτον σκοπὸν πᾶν ἄκαιρον καλλώπισμα τῆς φαντασίας, εἴμεθα ἀσύγγνωστοι· καὶ ἂν θαυμάζωσιν ἡμᾶς νηπιώδεις τινὲς καὶ ἀνόητοι, οἱ αἰσθανόμενοι ὅμως θέλουσιν ἐπιγελᾷν εἰς ἡμᾶς καὶ εἰς τὸ ὕφος ἡμῶν.

Τέλος πάντων, δὲν δύναμαι νὰ τελειώσω τὴν ὑπόθεσιν ταύτην χωρὶς νὰ προσθέσω καὶ τοῦτο, ὅτι ποτὲ εἰς οὐδεμίαν περίστασιν δὲν πρέπει νὰ προσηλονώμεθα ὅλως εἰς τὸ ὕφος, ἀλλὰ νὰ δίδωμεν πολὺ μεγαλήτερον μέρος τῆς προσοχῆς ἡμῶν εἰς τὰς ἐννοίας· "ἐπιμέλειαν μὲν τοῦ λεκτικοῦ," λέγει ὁ μέγας Ῥωμαῖος κριτικὸς, "θέλω, σπουδὴν δὲ περὶ τὰ πράγματα." Εὐκολώτερον εἶναι νὰ περιενδύῃ τις κοινὰς καὶ πεπατημένας ἰδέας μὲ καλλωπισμόν τινα λεκτικὸν, παρὰ νὰ ἐκδίδῃ γενναίας, εὐφυεῖς, καὶ ὠφελίμους. Τοῦτο μὲν ἀπαιτεῖ ἀληθινὴν εὐφυΐαν, εἰς δὲ τὸ πρῶτον δύναταί τις νὰ φθάσῃ διὰ τῆς γυμνάσεως, καὶ πολλὰ μικρὰ προτερήματα ἔχων. Ἐντεῦθεν βλέπομεν τόσον πολλοὺς συγγραφεῖς πλουσίους μὲν εἰς τὸ ὕφος, πτωχοὺς δὲ εἰς τὰς ἐννοίας. "Μὲ ὑψηλότερόν τι πνεῦμα," λέγει ὁ αὐτὸς κριτικὸς, "πρέπει νὰ ἐμβαίνῃ τις εἰς τὴν σπουδὴν τῆς Ῥητορικῆς· ὅστις ἔχει εὐεξίαν καθ' ὅλον τὸ σῶμα, δὲν θέλει κρίνειν ἄξιον τῆς ἑαυτοῦ ἐπιμελείας καὶ ἐπιξέρ τοὺς ὄνυχας, καὶ νὰ διευθετῇ τὴν κόμην· ἔστω ὁ στολισμὸς ἀῤῥένωπος, καὶ ἀνδρικός, καὶ σεμνός· ἂς μὴν ἀγαπᾷ τὴν θηλυπρεπῆ κουφότητα, καὶ τὸ ἐπίπλαστον χρῶμα· αἷμα καὶ ῥώμη ἂς ἐπανθῇ."—Νεα Ρητορικη Βαμβα.

Ἰδε φιλόστοργον μητέρα ὑπὸ τῶν ἑαυτῆς περικυκλωμένην τέκνων· μ' εὐσεβῆ τρυφερότητα στρέφει πέριξ τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἡ ψυχὴ αὐτῆς ἀναλύεται ἀπὸ μητρικὴν ἀγάπην. Τὸ μὲν φιλεῖ ἐπὶ τῆς παρειᾶς, τὸ δὲ σφίγγει ἐπὶ τοῦ στήθους· τοῦτο καθίζει ἐπὶ τοῦ γόνατος, τὸ ἄλλο ἐπὶ τοῦ ποδός. Ἐνῷ δὲ, ἀπὸ τὰ κινήματα, τὰ ψελλίσματα, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καταλαμβάνει τὰ πολυάριθμά των ζητήματα, εἰς τὸ μὲν ῥίπτει ἓν βλέμμα, εἰς τὸ δὲ λαλεῖ μίαν λέξιν· καὶ εἴτε συγκατανεύει εἴτε ἀρνεῖται, εἴτε μειδιᾷ εἴτε ὀργίζεται, τὸ πᾶν γίνεται μὲ τρυφερὰν ἀγάπην. Τοιαύτη εἶναι ἡ Πρόνοια εἰς ἡμᾶς, καίτοι ἀπείρως ὑψηλὴ καὶ φοβερά· ὁμοιοτρόπως ἐπαγρυπνεῖ, παραμυθοῦσα τούτους, προβλέπουσα δι' ἐκείνους, ἀκραζομένη ἅπαντας, καὶ βοηθοῦσα ἕνα ἕκαστον· ἂν δέ ποτε ἀρνῆται τὴν αἰτουμένην χάριν, ἀρνεῖται διὰ νὰ παρακινήσῃ εἰς θερμοτέρας ἱκεσίας· ἢ, ἂν φαίνεται ἀρνουμένη ἀγαθόν τι, καὶ ἡ ἄρνησις αὐτὴ ἀποβλέπει πρὸς ὄφελος.

Ἡ φύσις ἡ κακεντρεχὴς δράττουσα ἐξουσίας,
Τὰς συμφορὰς ἐργάζεται πάντοτε δημοσίας.
Ὅταν τιμᾷ ὁ Ἡγεμὼν τὰς ἐναρέτους πράξεις,
Ὁ κόσμος ὅλος τὸν τιμᾷ καὶ πᾶσ' ἀνθρώπων τάξις.

ΠΕΡΙ ΑΟΥΣΤΡΑΛΙΑΣ.

Τὰ ἑπόμενα μεταφράζομεν ἐξ ἑνὸς τῶν ἐπισημοτέρων περιοδικῶν τῆς Ἀγγλίας, The London Quarterly Review.

ΤΙΝΕΣ ἀπὸ τοὺς γηραλέους ἡμῶν ἀναγνώστας ἐνθυμοῦνται ἴσως τὸν καιρὸν, ὁπότε ἡ Ἀμερικὴ ἐλογίζετο οὐ μόνον νεωστὶ ἀνακαλυφθεῖσα, ἀλλὰ καὶ νεωστὶ δημιουργηθεῖσα χώρα·—λόγων τινῶν ἀορίστων διδομένων τότε ὡς βάσεων τοιαύτης ὑποθέσεως, οὐδὲ τῆς ἐλαχίστης προσοχῆς ἀξίων τὴν σήμερον. Ὁμοιόν τι αἰνιγματωδῶς πως ἐῤῥέθη περὶ τῆς Λουστραλίας, ἐπειδὴ εἰς πολλὰ πράγματα διαφέρει, μᾶλλον καὶ παρ' ὅσον ἡ Ἀμερικὴ αὐτὴ, ἀπὸ τὸν ἐπλοιπον κόσμον, καὶ, τὸ περιεργότερον, οὐδεμίαν ἔχει ὁμοιότητα μὲ τὰς πολυαρίθμους πολυανθρώπους καὶ καρποφόρους νήσους, αἵτινες περιλαμβάνουν αὐτὴν κατὰ τὴν βόρειον καὶ τὴν ἀνατολικὴν πλευράν. Ὅλων τῶν νήσων τούτων οἱ κάτοικοι εὑρέθησαν ἔχοντες διαφόρων εἰδῶν ἀκάτια καὶ πλοῖα· ἀλλὰ καθ' ἅπασαν τὴν Λουστραλίαν δὲν ἀνεκαλύφθη τὸ παραμικρὸν ναυτιλίας ἴχνος·— οὔτε κἂν ναυάγιον, ἢ λεψανόν τι πλοιαρίου, εἰς αἰγιαλὸν ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ χιλιάδων μιλίων, μολονότι πᾶν αὐτοῦ μέρος ἐπεσκέφθησαν Εὐρωπαῖοι ἀπὸ τοῦ 1616 μέχρι τῆς σήμερον· οὐδ' ὑπάρχει, καθ' ὅσον γνωρίζομεν, ἐν μόνον ἰθαγενὲς ζῶον εἰς τὸ ἐνδότερον, τὸ ὁποῖον φαίνεται ἔξωθεν ἐλθόν.

Ἀποσκορακίζοντες δὲ παντάπασι τὴν ἰδέαν τοῦ ὅτι ἡ Λουστραλία ἐδημιουργήθη ὕστερον ἀπ' ἄλλας χώρας, σημειοῦμεν ἄλλην ἐκπληκτικὴν παρατήρησιν, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν εἰς ἡμᾶς ὁ Πλοίαρχος Γρέης (νῦν διοικητὴς τῆς Μεσημβρινῆς Λουστραλίας), ἀνὴρ μὲ φῶτα καὶ μὲ πεῖραν,—σύμφωνος ὅμως κατὰ τοῦτο καὶ μετ' ἄλλων περιηγητῶν,—ὅτι δηλαδὴ ἡ τῶν ὀρέων καὶ κοιλάδων διαδοχὴ, ἐξ ἧς ὁ μέγας οὗτος τόπος συνίσταται, ἐμφαίνει ὅτι ὁλόκληρος ἡ χώρα ἦτον ἕνα καιρὸν ἀρχιπέλαγος νήσων. Ἓν τι ὑπάρχει ἀναντίῤῥητον, ὅτι ἡ δύναμις, ἡ ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν κάμνουσα νήσους καὶ ὄρη νὰ ἀναφαίνωνται εἰς τὸ μέσον τῆς θαλάσσης, λείπει ἐνταῦθα· οὐδὲν ἡφαίστιον, ἐνεργὸν ἢ ἐσβεσμένον, ἀνεκαλύφθη εἰς τὴν Λουστραλίαν.

Ἡ εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ τ' ἄλλα ζῶα, ὡς καὶ εἰς τὰ φυτικὰ προϊόντα τῆς ἠπείρου ταύτης, εὑρισκομένη μεγάλη διαφορὰ, εἶναι πολὺ ἀξιοσημείωτος. Ὅλον τὸ φῦλον τῶν κατοικούντων αὐτὴν ἀνθρώπων εἶναι ὁμογενὲς, ἢ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ εἴδους, καὶ τούτου δὲ ἀρκετὰ διακεκριμένου ἀπὸ τῶν ἀλλαχοῦ τῆς γῆς. Μεταξὺ τῆς γλώσσης αὐτῶν, ἥτις ἔχει πολυαρίθμους διαλέκτους, καὶ οἱασδήποτε ἄλλης ποικιλίας τῆς ἀνθρωπίνου λαλιᾶς, δὲν ἀνεκαλύφθη ἀκόμη ἡ παραμικρὰ σχέσις. Ἡ σκέπη αὐτῶν, ἐν

καιρῷ βροχῆς ἢ ψύχους, συνίσταται εἰς ἁπλῆν προσωρινὴν καλύβην ἀπὸ καλάμους ἢ κλαδίσκους, τοῦ σχήματος κυψέλης διχοτομημένης κατὰ κάθετον. Ταχύνοες, μιμητικώτατοι, καὶ τὸ ἀγαθὸν ἀπὸ τὸ πονηρὸν εὐκόλως διακρίνοντες, δὲν ἔχουσι κάμμίαν αἴσθησιν θρησκευτικῆς ὑποχρεώσεως, οὔτε τὴν πλέον μακρυνὴν ἰδέαν περὶ Ὄντος Ὑπερτάτου· οὔτε προσευχὰς οὔτε ἱκεσίας εἰς εἴδωλόν τι· οὔτε ἱερεῖς, οὔτε κἀνὲν εἶδος ἱεροπραξιῶν, ὑποφαῖνον θρησκευτικὸν αἴσθημα. Ὅλα τὰ ἰθαγενῆ ζῶα διαφέρουσιν ἀπὸ τὰ τῶν ἄλλων χωρῶν· μεγάλα μαστοφόρα οὐδόλως ὑπάρχουσιν, ὀλίγα δὲ μικρὰ, καὶ ἅπαντα ἰδιαιτέρας φύσεως, ὡς ἡ Καγγαροῦ, καὶ τὸ παραδοξότατον ἐκεῖνο τετράποδον μὲ ῥάμφος νήσσης, ὁ ὀρνιθόρυγχος παράδοξος. Ἵπποι, βόες, ὄνοι, πρόβατα, καὶ χοῖροι δὲν ὑπῆρχον ἐπὶ οὐδενὸς μέρους τῆς μεγάλης ταύτης ἠπείρου. Ἓν εἶδος ἀετοῦ, παλυκάριθμοι ψιττακοί, μαῦροι κύκνοι καὶ λευκαὶ κορῶναι, μαῦραι κορῶναι μὲ λευκὰς πτέρυγας, καὶ λευκαὶ κορῶναι μὲ μαύρας πτέρυγας, μαῦραι κίσσαι, μετὰ πολλῶν ἄλλων ἰδιαιτέρων πτηνῶν, εὑρίσκονται εἰς τὴν νέαν ταύτην γῆν·—ἄλλα δὲ, κοινότερα, ἴσως διεπέρασαν τὴν θάλασσαν μὲ τὴν βοήθειαν τῶν πτερύγων των. Ἁρπακτικὰ θηρία καὶ φαρμακερὰ ἑρπετὰ σχεδὸν λείπουσι.

Ὡραῖα δάση ἀφθόνως εὑρίσκονται πανταχοῦ· ἀλλὰ τὰ δύο τρίτα τῶν εἰς ξυλείαν χρησίμων δένδρων ἀγνοοῦνται εἰς ἄλλους τόπους. Ὑπάρχουσι δένδρα, τῶν ὁποίων αἱ κορυφαὶ εἶναι ἀντὶ κλάδων καὶ φύλλων χόρτος, παράγων εὐῶδές τι κόμμι· καὶ πλεῖστοι δὲ κάλλιστοι θάμνοι, εἰς τὴν χώραν ταύτην ἰδιάζοντες. Ἐκ τῶν ἀνθούντων φυτῶν, ἐτησίων ἢ ἀειθαλῶν, πολλὰ εἶναι ὡραιότατα, ἀλλ' ἐν γένει παντάπασι διάφορα τῶν ἀλλαχοῦ εὑρισκομένων. Ἔχει δὲ καὶ ἄλλα ἰδιαίτερα χαρακτηριστικὰ ὁ τόπος οὗτος. Περικυκλωμένος ὑπὸ νήσων, ὅπου ἀδιακόπως γίνονται αἱ δραστηριώταται καὶ σφοδρόταται ἠφαίστειοι ἐκρήξεις, ὑπόκειται εἰς σεισμοὺς σπανιώτατα. Ἄμμος καλύπτει εὐρυχώρους ἐκτάσεις· ὀλίγοι μεγάλοι ποταμοὶ, καὶ οἱ πλεῖστοι αὐτῶν ξηροὶ τὸν καιρὸν τῆς θερμότητος· καὶ κάποτε βροχὴ δὲν πίπτει δύο ἢ τρεῖς χρόνους κατὰ συνέχειαν. Περὶ τὰ τέσσαρα ἑκατομμύρια τετραγωνικῶν μιλίων εἰς τὸ ἐνδότερον μᾶς εἶναι διόλου ἄγνωστα. Τὸ παρελθὸν ὅμως ἔτος (1840) νέας τις περιηγητὴς ἐξεκίνησε μὲ σκοπὸν νὰ στήσῃ τὴν Βρετανικὴν σημαίαν ἐπὶ τοῦ κεντρικοῦ μέρους τῆς Ἀουστραλίας, καὶ ἂς ἐλπίζωμεν ὅτι θέλει σταθῇ εὐτυχέστερος τῶν πρὸ αὐτοῦ.

Ἀρκεῖ πρὸς τὸ παρὸν τὸ σύντομον καὶ ἀτελὲς τοῦτο σχεδίασμα τῆς παμμεγέθους ταύτης χώρας, ἐφ' ἱκανοῦ μέρους τῆς ὁποίας ἐνεργοῦσι ταχεῖαν καὶ σωτηριώδη μεταβολὴν οἱ πολυπλάνητοι Ἄγγλοι.

ΕΟΡΤΑΙ ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ.

ΕΚΤΟΣ τοῦ Σαββάτου καὶ τῶν Νουμηνιῶν εἶχον οἱ Ἰουδαῖοι τρεῖς μεγάλας ἐτησίους ἑορτὰς, τὸ Πάσχα, τὴν Πεντηκοστὴν, καὶ τὴν Σκηνοπηγίαν.

Τὸ Σάββατον διώρισεν ὁ Θεὸς νὰ φυλάσσεται ὡς ἑβδομαδικὴ ἑορτὴ· ἐν ἀρχῇ τοῦ κόσμου ἡγίασε καὶ διέκρινεν αὐτὸ ἀπ' ἄλλας ἡμέρας πρὸς ἀνάμνησιν τῆς δημιουργίας. Καὶ φαίνεται μὲν ὅτι ἐφυλάσσετο μέχρι τινὸς καὶ πρὸ τοῦ Μωϋσέως· ἀλλ' ἐσυστήθη ἐκ νέου ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ, διορισθὲν τότε καὶ εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐξ Αἰγύπτου ἐλευθερώσεως τῶν Ἰσραηλιτῶν, ὡς καὶ νὰ φυλάσσεται ἀκριβέστερον· διότι οἱ βεβηλόνοντες τὴν ἡμέραν ταύτην ἔπρεπε νὰ θανατόνωνται. Καθ' ἑκάστην τῶν ἓξ ἡμερῶν τῆς ἑβδομάδος εἰς ὅλον τὸ διάστημα τοῦ ἐνιαυτοῦ προσφέρετο εἰς τὸν ναὸν ἐν ἀρνίον τὸ πρωΐ, καὶ ἄλλο τὴν ἑσπέραν, ὡς ὁλοκαύτωμα διὰ τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ· ἀλλὰ τὸ Σάββατον ἐδιπλασιάζετο ἡ καθημερινὴ αὕτη θυσία.

Αἱ Νουμηνίαι ἦσαν ἑορταὶ φυλαττόμεναι τὴν ἀρχὴν ἑκάστου μηνός· κατ' αὐτὰς ἀνεπαύοντο ἀπὸ τὰ ἔργα των οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ προσέφερον εἰδικὰς θυσίας· ἐσάλπιζον δὲ καὶ οἱ ἱερεῖς τὰς ἀργυρᾶς σάλπιγγας.

Τὸ Πάσχα, ἡ πρώτη τῶν ἐνιαυσίων ἑορτῶν, ἐσυστήθη ἐν Αἰγύπτῳ. Ἡ πρωτότυπος Ἑβραϊκὴ λέξις σημαίνει τὸ περάσαι ἢ τὸ ὑπερπηδῆσαι. Ὅτε ἦλθεν ὁ χρόνος τῆς ἐλευθερώσεως τοῦ Ἰσραὴλ, ἀπεφάσισεν ὁ Κύριος νὰ θανατώσῃ πᾶν πρωτότοκον τῶν Αἰγυπτίων· διὰ ν' ἀποφύγωσι δὲ τὴν πληγὴν ταύτην οἱ Ἰσραηλῖται, προσετάχθησαν νὰ λάβωσιν ἀρνίον τέλειον, καὶ σφάξαντες αὐτὸ, νὰ ῥαντίσωσι τὸ αἷμα εἰς τοὺς σταθμοὺς καὶ εἰς τὸ ἀνώφλιον τῶν θυρῶν· καὶ ὁ ἐξολοθρεύων ἄγγελος, ὁ μέλλων νὰ πατάξῃ τὰ πρωτότοκα τῆς Αἰγύπτου, βλέπων τὸ αἷμα εἰς τοὺς σταθμοὺς, ὤφειλε νὰ λυπηθῇ καὶ νὰ παρατρέξῃ τοὺς μὲ τὸ σημεῖον τοῦτο διακεκριμένους οἴκους.--Τὸ Πάσχα διετάχθη νὰ φυλάσσεται εἰς τὸ μέλλον τὸν πρῶτον μῆνα τοῦ ἱεροῦ ἔτους, τὸ ὁποῖον γενικῶς ἤρχιζε περὶ τὰ μέσα τοῦ Μαρτίου μας. (Τὸ πολιτικὸν ἔτος ἤρχιζε τὸν Σεπτέμβριον· ἀνάγκη δὲ νὰ ἐνθυμώμεθα τὸν διπλοῦν τοῦτον τρόπον τοῦ λογαριάζειν εἰς ἀποφυγὴν συγχύσεως.) Τὴν δεκάτην ἡμέραν τοῦ μηνὸς πᾶσα οἰκογένεια ἐχρεώστει νὰ λαμβάνῃ ἀρνίον, καὶ νὰ φυλάττῃ αὐτὸ μέχρι τῆς δεκάτης τετάρτης, καθ' ἣν ἔπρεπε νὰ σφαγῇ. Πρὸ τῆς σφαγῆς τοῦ ἀρνίου, ἦσαν διωρισμένοι νὰ σηκώνωσιν ἀπὸ τὰς οἰκίας αὐτῶν ὅλον τὸν ἔνζυμον ἄρτον. Κἀνὲν ἀπὸ τὰ ὀστᾶ τοῦ ἀρνίου δὲν ἔπρεπε νὰ συντριβῇ, ἔπρεπε νὰ ἐψήνεται ὁλόκληρον, καὶ τὸ κρέας νὰ τρώγεται τὴν δεκάτην τετάρτην ἡμέραν, τὴν νύκτα, μὲ ἄζυμον ἄρτον. Ἡ ἑορτὴ αὕτη διήρκει ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ ὠνομάζετο προσέτι ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων. Αἱ ἀπαρχαὶ τοῦ θερισμοῦ τῶν κριθῶν ἐδίδοντο τὰς ἡμέρας ταύτας εἰς τὸν ἱερέα, καὶ ἐπαρουσιάζοντο ἐνώπιον τοῦ Κυρίου. Εἰς τινα ἔτη, καλούμενα παρεμβεβλημένα, (διότι μὴν ἔκτακτος προσετίθετο εἰς αὐτὰ,) τὸ πασχα ἐφυλάσσετο ἕνα μῆνα ὑστερώτερον. Κύριον δὲ σκοπὸν εἶχεν ἡ ἑορτὴ αὕτη νὰ ἐνθυμίζῃ τὴν ἐξ Αἰγύπτου ἐλευθέρωσιν τῶν Ἰσραηλιτῶν, καὶ εἰκόνιζε τὴν διὰ Χριστοῦ ἀπολύτρωσιν, ὅστις ῥητῶς καλεῖται τὸ Πάσχα ἡμῶν, Α'. Κορ. ε. 7.

Ἡ Πεντηκοστὴ ὠνομάζετο οὕτω, ἐπειδὴ ἐφυλάσσετο μετὰ πεντήκοντα ἡμέρας τοῦ Πάσχα. Ἐκαλεῖτο ἡ τῶν Ἑβδομάδων Ἑορτὴ, διότι μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ Πάσχα ἐμεσολάβουσεν ἑβδομὰς ἑβδομάδων καὶ μία ἡμέρα· ἐκαλεῖτο δὲ καὶ ἡ τοῦ Θερισμοῦ ἑορτὴ, ἐπειδὴ ἐφυλάσσετο τὴν ἀρχὴν τοῦ θερισμοῦ τοῦ σίτου.

Διὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ἦταν ὡρισμέναι θυσίαι ἰδιαίτεραι. Σκοπὸν φαίνεται ὅτι εἶχεν ἡ ἑορτὴ αὕτη νὰ ἐνθυμίζῃ τὴν ἐκ τοῦ Σινᾶ δόσιν τοῦ νόμου. Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς τὸ ἅγιον Πνεῦμα κατέβη ἐπὶ τῶν Ἀποστόλων, καὶ ἤρχισαν νὰ κηρύττωσι τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ.

Ἡ ἑορτὴ τῆς Σκηνοπηγίας ἐφυλάσσετο τὸν πρῶτον μῆνα τοῦ πολιτικοῦ ἔτους. Προηγοῦντο δ' αὐτῆς δύο ἄλλαι ἑορταὶ, ἡ τῶν Σαλπίγγων τὴν πρώτην τοῦ μηνὸς, καὶ ἡ τοῦ Ἐξιλασμοῦ τὴν δεκάτην. Ἡ ἑσχάτη αὕτη ἡμέρα ἦτο δημόσιος νηστεία, καὶ ἐφυλάσσετο ὡς ἁγιωτάτη. Ὁ ἀρχιερεὺς, ἀφοῦ ἔκαμνεν ἐξιλασμὸν ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του, ἐμβαίνεν εἰς τὸ ἅγιον τῶν ἁγίων μὲ ἰδιαίτερον ἔνδυμα. Ἐχρειώστει δὲ καὶ νὰ λάβῃ δύο τράγους, νὰ παραστήσῃ αὐτοὺς ἔμπροσθεν τοῦ Κυρίου, καὶ νὰ ῥίψῃ κλήρους ἐπ' αὐτῶν. Ὁ εἷς κλῆρος ἔπρεπε νὰ ἦναι διὰ προσφορὰν εἰς τὸν Κύριον περὶ ἁμαρτίας· ὁ δ' ἄλλος διὰ τράγον ἀπολυτέον. Ὁ ἀρχιερεὺς ἔθετε τὰς χεῖρας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀπολυτέου τράγου, ἐξωμολογεῖτο ὑπεράνω αὐτοῦ τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ, καὶ ἀπέπεμπεν αὐτὸν εἰς τὴν ἔρημον. Ἡ καθαυτὸ ἑορτὴ τῆς Σκηνοπηγίας ἤρχιζε τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ αὐτοῦ μηνὸς, καὶ διήρκει ὀκτὼ ἡμέρας. Τὴν πρώτην ἡμέραν ἔκοπτον κλάδους φοινίκων, ἰτεῶν, κλπ., καὶ ἀνήγειρον μὲ αὐτοὺς σκηνὰς διὰ νὰ κατοικῶσιν εἰς τὸ διάστημα τῆς ἑορτῆς. Ἔφερον δὲ καὶ μικρὰ δεμάτια κλάδων εἰς τὸν ναὸν, κράζοντες, Ὡσαννά! Σκοπὸς τῆς ἑορτῆς ταύτης ἦτο νὰ μνημονεύῃ τὴν ἐν σκηναῖς διατριβὴν τῶν Ἰσραηλιτῶν εἰς τὴν ἔρημον, πρὶν συνοικισθῶσιν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας.

Ἑκτὸς τῶν καθ' ἑβδομάδα, κατὰ μῆνα, καὶ κατ' ἔτος ἑορτῶν, εἶχον οἱ Ἰουδαῖοι καὶ δύο ἄλλας παραδοξοτέρας, τὴν μὲν κατὰ πᾶν ἑβδομον ἔτος, τὴν δὲ κατὰ πεντηκονταετηρίδα.

Πᾶν ἑβδομον ἔτος ἦτο Σαββατικὸν, ἢ ἔτος ἀναπαύσεως ἢ ἀφέσεως. Ἡ γῆ ἔπρεπε νὰ φυλάττῃ σάββατον, ἀναπαυομένη τὸν χρόνον τοῦτον ἀπὸ τὸ ἄροτρον, καὶ ὁ λαὸς δὲν ἔπρεπεν οὔτε νὰ σπείρῃ σπόρον, οὔτε νὰ κλαδεύῃ τοὺς ἀμπελῶνας. Οἱ αὐτομάτως γεννώμενοι καρποὶ ἔπρεπε νὰ ἦναι τῶν πτωχῶν, καὶ ὁ Ἑβραῖος δέσμιος δοῦλος ἔπρεπε ν' ἀπολύεται. Ὁ Θεὸς ὑπεσχέθη νὰ εὐλογῇ τὸ ἕκτον ἔτος εἰς τρόπον, ὥστε νὰ φέρῃ καρποὺς διὰ τρία ἔτη. Εἰς τὸ ἕβδομον ἔτος τοῦτο ὁ νόμος ἔπρεπε νὰ ἀναγινώσκεται δημοσίᾳ εἰς ἐπήκοον τοῦ λαοῦ. Πιθανὸν δὲ ὅτι τὸ Σαββατικὸν ἔτος ἐφυλάσσετο ἐπὶ τοῦ Ἰησοῦ Ναυῆ καὶ τῶν ἀμέσων διαδόχων αὐτοῦ. Ἀλλ' ἔπειτα, ἀφοῦ ὁ Ἰσραὴλ ἀπεστάτησε τοῦ Κυρίου, καὶ ἐλάτρευσε τὸν Βάαλ, φαίνεται ὅτι παρημελήθη.

Τὸ Ἰωβηλαῖον ἔτος, ἢ ὁ ἐνιαυτὸς τῆς ἀφέσεως, ἑωρτάζετο μετὰ πᾶν ἑβδομον σαββατικὸν ἔτος, δηλαδὴ κατὰ πεντηκονταετηρίδα. Ἡ λέξις Ἰωβηλαῖος σημαίνει, κατά τινας, τὸ ἠχημα τῆς σάλπιγγος· κατ' ἄλλους δὲ, τὸ ἀποδιδόναι. Ἡ πληαίασις αὐτοῦ ἀνηγγέλλετο κατὰ τὴν ἑσπέραν τῆς ἡμέρας τοῦ Ἐξιλασμοῦ, καὶ, ὡς γράφουσι οἱ τῶν Ἰουδαίων διδάσκαλοι, πᾶς Ἰσραηλίτης ὤφειλε νὰ σαλπίσῃ ἐννεάκις. Ἦσαν δὲ πολλοὶ λόγου ἄξια τὰ τοῦ Ἰωβηλαίου ἀποτελέσματα καὶ εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν καὶ εἰς τὴν ἐλευθερίαν. Ἐὰν Ἰσραηλίτης εἶχε πωλήσει τὰ κτήματά του ἀπὸ ἐνδείκειαν, ἔπρεπε νὰ τὸν ἐπιστραφῶσι τὸν ἐνιαυτὸν τοῦτον· καὶ ἂν διὰ παρόμοιον αἴτιον εἶχε πωλήσειν ἑαυτὸν, ἔπρεπε νὰ ἐλευθερωθῇ. Μεγάλη καὶ ποθεινοτάτη ἐποχὴ ἦτον αὕτη εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας. Ὅτε ἤκουον τὴν χαροποιὸν φωνὴν τῆς σάλπιγγος, οἱ δέσμιοι ἐξεκίνουν διὰ τὴν πάτριον αὐτῶν κληρονομίαν, νὰ ζήσωσιν ἐλεύθεροι, ἐν ἀφθονίᾳ καὶ εἰρήνῃ. Τὰ προνόμια καὶ κτήματά των ἐδίδοντο πάλιν εἰς αὐτούς. Πᾶσα οἰκογένεια ἐν ἑκάστῃ φυλῇ διετήρει οὕτω τὴν ἰδιοκτησίαν αὐτῆς, ἐπειδὴ τὰ ἐν τῷ μεταξὺ πωλούμενα ἐπεστρέφοντο εἰς τὸ τέλος τῆς πεντηκοντακετηρίδος. Κατὰ συνέπειαν τῆς ἑορτῆς ταύτης, τὰ κτήματα διείμενον ἐξίσου μερισμένα, χωρὶς ἄδικον, διότι πάντες οἱ ἀγοράζοντες ἢ πωλοῦντες ἐγνώριζον ὅτι μέλλει νὰ ἔλθῃ τὸ ἔτος τῆς ἀφέσεως. Ἦτο δὲ πρὸς τούτοις καιρὸς θρησκευτικῆς μελέτης καὶ βελτιώσεως, καὶ ἐδίδασκε τὰς ἀρετὰς τῆς φιλανθρωπίας καὶ ἐλεημοσύνης, διὰ τῆς ἀπολύσεως τοῦ χρεωφειλέτου καὶ τοῦ αἰχμαλώτου.

ΣΥΜΜΙΚΤΑ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ.

Τὸ ἡλιακὸν σύστημα—ἡ ἀτμοσφαῖρα—τὸ ὕδωρ—ποικιλία τῆς φύσεως—σοφία, δύναμις, καὶ ἀγαθότης τοῦ Δημιουργοῦ—ἡ ἐκ τῆς σπουδῆς τῶν ἐπιστημῶν ἠθικὴ ὠφέλεια.

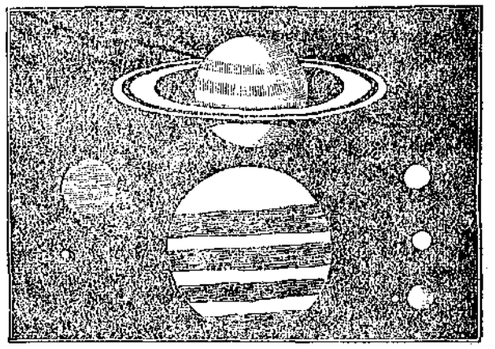

Οἱ Πλανῆται, κατὰ τὸ ἀνάλογον ἑκάστου μέγεθος.

ΕΙΣ οἱονδήποτε μέρος τῆς κτίσεως καὶ ἂν στρέψωμεν τοὺς ὀφθαλμοὺς, εὑρίσκομεν δείγματα τῆς ἀπείρου δυνάμεως καὶ σοφίας τοῦ Δημιουργοῦ. Βλέπομεν τὴν γῆν, σφαιροειδὲς σῶμα, 8,000 μίλια τὴν διάμετρον, καὶ 25,000 τὴν περιφέρειαν, περιστρεφομένην ἐπὶ τοῦ ἑαυτῆς ἄξονος ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς εἰς εἰκοσιτέσσαρας ὥρας,—τουτέστιν ὑπὲρ τὰ 1000 μίλια τὴν ὥραν· καὶ συγχρόνως φεύγουσαν διὰ τῶν οὐρανῶν ἐπὶ τῆς τροχιᾶς αὐτῆς πρὸς 68,000 μίλια τὴν ὥραν! Βλέπομεν ἓξ ἄλλους ὁμοίους πλανήτας στρεφομένους ταυτοτρόπως καὶ περὶ τοὺς ἑαυτῶν ἄξονας, καὶ περὶ τὸν ἥλιον,—τὸν Ἑρμῆν, τὴν Ἀφροδίτην, τὸν Ἄρην, τὸν Δία, τὸν Κρόνον, καὶ τὸν Ἕρσχελον· τινὰς μὲν βραδύτερον, τινὰς δὲ ταχύτερον· βραδύτερον περὶ τὸν ἥλιον, καὶ ταχύτερον περὶ τὸν ἄξονα, κατ' ἀναλογίαν τῆς ἐκ τοῦ ἡλίου ἀποστάσεως*. Πρὸς τούτοις, ἀνακαλύπτομεν κινουμένους μεταξὺ τοῦ Ἄρεως καὶ τοῦ Διὸς τέσσαρας

* Ἐπειδὴ ἡμέραν ἢ ἡμερονύκτιον ὀνομάζομεν τὸ διάστημα, καθ' ὅσον ἡ γῆ, (ἢ ἄλλος οἱοσδήποτε πλανήτης,) περιστρέφεται ἐπὶ τοῦ ἑαυτῆς ἄξονος, ἐνιαυτὸν δὲ ἢ ἔτος τὸ διάστημα, καθ' ὅσον περιστρέφεται εἰς τὸν ἥλιον, ἔπεται ὅτι οἱ πλανῆται, οἱ μᾶλλον ἀπεμεμακρυσμένοι τοῦ ἡλίου, ἔχουσι βραχύτερα μὲν τὰ ἡμερονύκτια, μακρότερα δὲ τὰ ἔτη. Λόγου χάριν, ὁ Κρόνος, ὁ ἀπέχων τοῦ ἡλίου 901 ἑκατομμύρια μιλίων, ἔχει 10 ὡρῶν καὶ 16 λεπτῶν ἡμερονύκτιον, ἔτος δὲ ἰσόμηκες μὲ 29½ ἰδικά μας· ἡ Ἀφροδίτη, ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους, ἡ ἀπέχουσα τοῦ ἡλίου μόνον 68 ἑκατομμύρια μιλίων, ἔχει 23 ὡρῶν καὶ 20 λεπτῶν ἡμερονύκτιον, ἔτος δὲ 7 μηνῶν.

Ἡ Σελήνη, ὡς φαίνεται διὰ τηλεσκοπίου.

μικροτέρους πλανήτας, τὴν Δήμητρα, τὴν Παλλάδα, τὴν Ἥραν, καὶ τὴν Ἑστίαν, τοὺς ὁποίους θεωροῦσι τινὲς ὡς κλάσματα μεγάλου τινὸς πλανήτου. Τέσσαρες ἐκ τῶν ἑπτὰ πρώτων πλανητῶν ἔχουσι δορυφόρους ἡ σελήνας, ἡ Γῆ 1, ὁ Ζεὺς 4, ὁ Κρόνος 7, καὶ ὁ Ἕρσχελος 6. Ὁ Κρόνος, τοῦ ὁποίου τὸ μέγεθος εἶναι 1000 φορὰς ὅσον τὸ τῆς γῆς, ἔχει πρασέτι δύο μεγίστους δακτυλίους περὶξ αὐτοῦ. Βλέπομεν δὲ κατὰ καιροὺς εἰς τὸ ἡμέτερον σύστημα καὶ ἄλλα σώματα πλέον ἀτάκτως κινούμενα, τοὺς κομήτας, ἐξ ὧν μόνον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ Χριστιανικοῦ ἔτους ἐφάνησαν 500. Εἰς τὸ κέντρον τούτων ὅλων κεῖται ὁ ἥλιος, διαχύνων ἁπανταχοῦ φῶς, θερμότητα, χρῶμα, καὶ κάλλος. Τὸ ἔνδοξον δὲ τοῦτο σῶμα εἶναι 130 μυριάδας φορὰς μεγαλήτερον τῆς γῆς, καὶ ἀπέχει αὐτῆς 95 ἑκατομμύρια μιλίων.

Ἡ ἡμετέρα σελήνη, ἥτις ἀφ' ὅλα τὰ οὐράνια σώματα εἶναι τὸ ἐγγύτατον εἰς ἡμᾶς, ἀπέχουσα μόνον 240 χιλιάδας μιλίων, στρέφεται περὶ τὴν γῆν εἰς 27 ἡμέρας καὶ ὀκτὼ ὥρας,—μαλονότι ἡ περίοδος ἐκ μιᾶς εἰς ἄλλην νέαν σελήνην εἶναι περίπου 29 ἡμερῶν καὶ 12 ὡρῶν, —καὶ συνοδεύει τὴν γῆν εἰς τὴν περιφορὰν αὐτῆς κύκλῳ τοῦ ἡλίου. Εἶναι πολὺ μικροτέρα τῆς γῆς, οὖσα μόνον 2,180 μίλια κατὰ τὴν διάμετρον· ἔχει δὲ τὴν ἐπιφάνειαν πεποικιλμένην μὲ ὄρη, κοιλάδας, βράχους, καὶ πεδιάδας, κατὰ διαφόρους μορφὰς καὶ θέσεις. Αἱ μαῦραι κηλίδες, τὰς ὁποίας ἐπ' αὐτῆς βλέπομεν, εἶναι τὰ χαμηλότερα μέρη· αἱ δὲ φωτειναὶ, τὰ ὑψηλότερα. —Τοιοῦτον καὶ τηλικοῦτον εἶναι τὸ ἡμέτερον ἡλιακὸν σύστημα, καὶ αὐτὸ μικρὸν καὶ ἀσήμαντον εἰς τὸ ἀχανὲς πέλαγος τῶν ἔργων τοῦ Παντοδυνάμου.

Ἡ γῆ αὕτη περικυκλοῦται ὑπὸ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑΣ, ἥτις ἐκτείνεται εἰς ὕψος 45 μιλίων περίπου, ἔχει δὲ τὸ βάρος ἀνάλογον τῆς πρὸς τὴν γῆν ἐγγύτητος αὐτῆς. Ἐὰν ἀφῃρεῖτο ἡ ἀτμοσφαῖρα ἀπὸ ἑν οἱονδήποτε μέρος τῆς οἰκουμένης, τὰ ἐκεῖσε ὕδατα, καταθλιβόμενα ὑπὸ τῆς βαρύτητος τοῦ περὶξ αὐτῶν ἀέρος, ἤθελον ἀνυψωθῆν εἰς τοὺς οὐρανούς. Ἐὰν ἀφῃρεῖτο πανταχόθεν, τὰ πλειότερα ρευστὰ ἤθελον μεταβληθῆν εἰς ἀτμὸν ὑπὸ τῆς ἡλιακῆς θερμότητος· τὰ ἐλαστικὰ ὑγρὰ, τὰ περιεχόμενα εἰς τὰ ἀγγεῖα τῶν ἡμετέρων σωμάτων, καὶ εἰς τὰ τῶν ἄλλων ζώων, ἤθελον διαῤῥήξειν αὐτὰ, καὶ παγωλεθρία ἤθελεν εἶσθαι τὸ ἀναπόφευκτον ἀποτέλεσμα. —Ὁ ἀὴρ συνίσταται ἀπὸ ὀξυγόνον καὶ ἄζωτον, 79 μέρη ἀζώτου, καὶ 21 ὀξυγόνου. Ἐὰν τὸ ὀξυγόνον ἀφῃρεῖτο, ζωὴ καὶ φῶς ἤθελον ἀμέσως λείψειν. Ἐὰν δὲ τὸ ἄζωτον ἀφῃρεῖτο, τὸ ὀξυγόνον ἤθελε πυρπολήσειν εὐθὺς ὁλόκληρον τὴν φύσιν· ὄχι μόνον ξύλα, πνεύματα, καὶ καύσιμοι ὕλαι, ἤθελον ἀνάψειν, ἀλλὰ καὶ πέτραι, σίδηρος, καὶ ἄλλα μέταλλα, ἤθελον καῆ μὲ ἀπίστευτον ταχύτητα. Καὶ διάφορος ἂν ἦτον ἡ ἀναλογία τοῦ συνδυασμοῦ τῶν δύο τούτων ἀερίων, τὰ ἀποτελέσματα ἤθελον εἶσθαι ὀλέθρια. Ἡ ἐλαχίστη προσέτι αὔξησις ἢ ἐλάττωσις τῆς εἰδικῆς αὐτῶν βαρύτητος ἤθελεν ἐπιφέρειν ἀῤῥωστίας καὶ θανάτους. Ὁ ἀὴρ, ὁ ὑφ' ἡμῶν καὶ ἄλλων ζώων ἐκπνεόμενος, σύγκειται ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἀπὸ ἄζωτον, τὸ ὁποῖον ἐμπνεόμενον βλάπτει παραπολύ· ὃν ὅμως ἐλαφρότερον τοῦ κοινοῦ ἀέρος, ἀναβαίνει ὑπὲρ κεφαλῆς ἡμῶν· ἂν ἦτον ὀλίγον τι βαρύτερον, ἤθελε σωρευθῆν εἰς τὰς κατοικίας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ταχέως θανατώσειν αὐτούς.—Ὁ ἀὴρ κάμπτει καὶ θλᾷ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου· ὅθεν γίνεται τὸ λυκαυγὲς καὶ τὸ κνέφας.—Εἶναι ἀχρωμάτιστος· καὶ ἂν δὲν ἦτο τοιοῦτος, οὐδέν τι ἄλλο ἤθελε βλέπεσθαι διακεκριμένως.—Διαπορθμεύει τὰς ὀσμὰς καὶ τοὺς ἤχους.—Εἶναι κινητός· ἂν ὁ ἀὴρ ἦτον ἀκίνητος, τὰ νέφη, ἀντὶ νὰ περιφέρωνται, ὡς τώρα, καὶ νὰ ποτίζωσι τὰ διάφορα μέρη τῆς γῆς, ἤθελον ἵστασθαι πάντοτε ὑπὲρ τῶν ὑδάτων, ἐκ τῶν ὁποίων ἀναβαίνουσι· καὶ τινὲς μὲν τόποι ἤθελον μένειν αἰωνίως ξηροὶ καὶ ἄκαρποι, εἰς ἄλλους δὲ ἤθελεν εἶσθαι ἀόρατος ὁ ἥλιος. Οἱ ἀτμοὶ, οἱ ἀνυψούμενοι ἀπὸ μαγειρεῖα καὶ ὀχετοὺς, δὲν ἤθελον ἀφαιρεῖσθαι, ἀλλὰ μένοντες ἤθελον γεννῶν ἐπιδημικὰς νόσους καὶ θανάτους. Πλοῖα ἱστιοφόρα ἤθελεν εἶσθαι τῶν ἀδυνάτων νὰ διαπλέωσι τὸ πέλαγος, καὶ τὰ ἔθνη δὲν ἤθελον ἔχει συγκοινωνίαν πρὸς ἄλληλα.

Τὸ ΥΔΩΡ ἔχει ὡσαύτως ἰδιότητας, αἵτινες μαρτυροῦσι τὴν σοφίαν καὶ ἀγαθότητα τοῦ Δημιουργοῦ. Ἐὰν αὐτὸ δὲν ἐξητμίζετο, τὰ ἱμάτια ἡμῶν οὐδέποτε ἤθελον στεγνόνειν· ἀτμοκίνητα πλοῖα, καὶ ἄλλαι ἀτμοκίνητοι μηχαναὶ, δὲν ἤθελον ὑπάρχει· βροχὴ, χιὼν, ἢ χάλαζα, δὲν ἤθελε πίπτει, καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ γῆ ἅπασα ἤθελε ταχέως μεταβληθῆν εἰς κεκαυμένην ἐρημίαν. Ἂν ἦτον ἀραιότερον ἢ πυκνότερον, τὰ ἐπακολουθήματα ἤθελον εἶσθαι ἐπίσης ὀλέθρια. Ἂν ἦτο πολὺ ἀραιότερον, τὰ φυτὰ δὲν ἤθελον τρέφεσθαι, τὰ πλοῖα δὲν ἤθελον ὑποβαστάζεσθαι, τὰ πλέον ἐλαφρὰ σώματα ἤθελον καταποντίζεσθαι, καὶ πᾶσα τακτικὴ συγκοινωνία μὲ μακρυνὰ ἔθνη ἤθελε παύσειν. Ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους, ἂν ἦτο πολὺ πυκνότερον, τὰ πλοῖα τότε δὲν ἠδύναντο ν' ἀροτρεύωσι τὸν ὠκεανὸν, οὔτε τὰ δένδρα, φυτὰ, καὶ ἄνθη ν' ἀπορροφῶσι τὴν πρὸς τροφὴν αὐτῶν ἀναγκαίαν ἰκμάδα· καὶ ἡμεῖς ἠθέλομεν στερηθῆ τῶν ὠφελειῶν, ὅσας ἀπολαμβάνομεν τώρα ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ ὑγροῦ αὐτοῦ στοιχείου, καὶ ἀπολέσει τὴν ἀθῶαν ἡδονὴν τῆς τοῦ φυτικοῦ κόσμου πεποικιλμένης θέας. Ἂν τὸ ὕδωρ ἦτο πάντοτε στάσιμον, αἱ ἀκαθαρσίαι πολυανθρώπων πόλεων ἤθελον ἐπισωρεύεσθαι εἰς τρόπον ἐπιβλαβέστατον, ὁ ἀὴρ ἤθελε πληροῦσθαι ἀπὸ σαπρὰς ἀναθυμιάσεις, καὶ ὅλα τὰ τῶν φυτῶν εἴδη ἤθελον μαρανθῆ.—Τὰ ρευστὰ, ὅταν παγώσωσι, γίνονται εἰδικῶς βαρύτερα καὶ πυκνότερα· εἰς τὸ ὕδωρ μόνον ὑπάρχει ἐξαίρεσις· διότι αὐτὸ, παγόνον, ἐκτείνεται, καὶ γίνεται εἰδικῶς ἐλαφρότερον. Ἂν ἡ ἐξαίρεσις αὕτη δὲν ὑπῆρχεν, οἱ ποταμοὶ καὶ αἱ λίμναι ἤθελον παγώσει μέχρι τοῦ πυθμένος, καὶ τότε οὐδ' αἱ τοῦ θερινοῦ ἡλίου θερμόταται ἀκτῖνες ἤθελον δυνηθῆ πλέον νὰ τὰ διαλύσωσιν. Ἀλλ' ἡ ἄπειρος σοφία τοῦ Δημιουργοῦ, προϊδοῦσα ὅλα τὰ ἐκ τῶν νόμων τούτων τῆς φύσεως ἐνδεχόμενα ἀποτελέσματα, δραστηρίως ἐμπόδισε τοιαύτας συμφορὰς, τὰ πάντα διατάξασα εἰς τρόπον, ὥστε νὰ ἐκπληρῶσι τοὺς εὐεργετικοὺς σκοποὺς, διὰ τοὺς ὁποίους μόνους ἐτέθησαν. "Ἀνάγει νεφέλας ἐξ ἐσχάτου τῆς γῆς· ἐξαποστέλλει πηγὰς ἐν φαραγξιν· ἀναμέσον τῶν ὀρέων διελεύσονται ὕδατα· ποτιοῦσι πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ· προσδέξονται δναγροι εἰς δίψαν αὐτῶν· ἐπ' αὐτὰ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσει, ἐκ μέσου τῶν πετρῶν δώσουσι φωνήν· ποτίζει ὄρη ἐκ τῶν ὑπερῴων αὐτοῦ· ἀπὸ καρποῦ τῶν ἔργων αὐτοῦ χορτασθήσεται ἡ γῆ."

"Ας θεωρήσωμεν ἑπομένως τὴν εἰς πᾶν μέρος τοῦ ὑλικοῦ κόσμου μεγίστην ΠΟΙΚΙΛΙΑΝ, καθότι καὶ αὐτὴ τρανότατα διακηρύττει τὴν σοφίαν τοῦ Ὑψίστου.

Ἂν ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς ἦτον ὁμαλὴ ἄνευ ὀρέων καὶ κοιλάδων, ῥύακες καὶ ποταμοὶ δὲν ἤθελον ὑπάρχει· καθότι τὰ ὕδατα ῥέουσι μόνον ἀπὸ ὑψηλοτέρων εἰς χαμηλοτέρους τόπους· καὶ ἀντὶ τῆς τερπνῆς καὶ μεγαλοπρεποῦς ποικιλίας, ἥτις τώρα θέλγει πολλαχοῦ τὸ ὄμμα τοῦ ὁδοιπόρου, ἡ γῆ δὲν ἤθελε παριστάνειν εἰμὴ τὰς εὐρυχώρους μοναξίας τῶν Ἀραβικῶν ἐρήμων, ἢ τὴν νωθρὰν μονοτονίαν τοῦ ὠκεανοῦ.

Ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν χρωμάτων ὁποία σύγχυσις ἤθελεν ἀκολουθήσειν! Ἀντὶ, ὡς τώρα, μόλις ἀνοίγοντες τοὺς ὀφθαλμοὺς, νὰ διακρίνωμεν ἀντικείμενα. ὀχληρότατοι συλλογισμοὶ ἤθελον εἶσθαι ἀναγκαῖοι διὰ ν' ἀποφασίσωμεν τί τὸ τῆς ὁράσεως ἡμῶν ἀντικείμενον, βράχος ἢ καλλιεργημένος λόφος, ἀμμώδης ἔρημος ἢ γόνιμος χώρα· τίς ὁ βλεπόμενος ἄνθρωπος, στρατιώτης ἐν στολῇ ἢ βοσκὸς μὲ ἐορτάσιμον ἔνδυμα, νύμφη λαμπροστολισμένη ἢ χήρα πενθηφοροῦσα.—Τὸ πῦρ ἤθελεν εἶσθαι ἀόρατον, καὶ πόσον συχνὰ ἠθέλομεν καίεσθαι!—Ἂν οἱ ἀγροὶ, αἱ πεδιάδες, καὶ τὰ ὄρη ἦσαν ἐσκεπασμένα μὲ κόκκινον ἀντὶ πρασίνου, πῶς ἤθελον μᾶς θαμβόνειν! Ἂν ὁ κόσμος ἦτον ὅλος λευκὸς, πόσον ἀηδὴς μονοτονία· ἐὰν δ' ἦτον ὅλος μαῦρος, παρεκτὸς τῆς ἀηδίας, ἤθελεν εἶσθαι καὶ φόβος. Πᾶν ὅ,τι θέλγει τὸ ὄμμα καὶ τὴν φαντασίαν χρεωστεῖ τὸ κάλλος αὐτοῦ εἰς τὴν ποικιλίαν τῶν χρωμάτων.

Ἡ διαφορὰ τῆς ἀνθρωπίνης φωνῆς καὶ τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου φαίνεται ἀσαύτως αἴτιον τῶν μεγίστων ἀγαθῶν, καὶ δεικνύει ἐναργέστατα τὴν ἄπειρον σοφίαν καὶ ἀγαθότητα τοῦ Δημιουργοῦ. Καθὼς πίπτουσαι ῥανίδες ὁμοιάζουν, οὕτω καὶ οἱ ἄνθρωποι ἤθελον ὁμοιάζειν, ἐὰν ἦσαν γέννημα τύχης. Πῶς ἤθελε διακρίνεσθαι ὁ φίλος ἀπὸ τὸν ἐχθρὸν, ὁ ἀνὴρ ἀπὸ τὴν γυναῖκα, ἡ θυγάτηρ ἀπὸ τὴν σύζυγον; Ἡ τύχη εἶναι τυφλὴ, καὶ ὅλα τὰ ἔργα της συγκεχυμένα. Ἡ τύχη ἐμπορεῖ νὰ γεννήσῃ μόνον χάος· τάξις ὅμως ἀκριβεστάτη καὶ κάλλος ἐξαίσιον φαίνονται εἰς ὅλα τὰ ἔργα τῆς φύσεως.

Δύο ἄλλα παραδείγματα ποικιλίας θέλομεν ἀναφέρειν ὡς ἀποδεικτικὰ μάλιστα τῆς τοῦ Πλάστου δυνάμεως·—τὴν πληθὺν τῶν διαφόρων φυτῶν, καὶ τὴν πληθὺν τῶν διαφόρων ζώων· ἐκ τῶν πρώτων τὰ μέχρι τῆς σήμερον ἐγνωσμένα συμποσοῦνται εἰς 56,000 διάφορα εἴδη· τὰ δὲ ἄγνωστα φρονοῦσι πολλοὶ ὅτι εἶναι πολὺ περισσότερα· ἐκ τῶν δευτέρων ἀνεκάλυψαν οἱ φυσικοϊστορικοὶ 50,000 εἴδη, μὴ συμπεριλαμβανομένων χιλιάδων τινῶν, τὰ ὁποῖα, ζῶντα εἰς τὸν ἀέρα καὶ τὰ ὕδατα, εἶναι ἀφανῆ εἰς τὸ γυμνὸν ὄμμα. Παρατηρητέον δ' ἐνταῦθα ὅτι ἡ σχέσις, ἡ μεταξὺ τῆς ἐσωτερικῆς κατασκευῆς τῶν ζώων καὶ τῆς φύσεως τῶν φυτῶν,—ἀπὸ τὰ ὁποῖα τρέφονται τὰ πλειότερα ζῶα,—σαφῶς ἀποδεικνύει ὅτι εἷς Πλάστης ἐποίησεν ἀμφότερα, καὶ προσήρμοσεν αὐτὰ εἰς ἄλληλα.

Ὁ σκοπὸς καὶ ἡ καταλληλία, ἡ τάξις καὶ τὸ κάλλος, τὰ ὁποῖα θεωροῦμεν εἰς τὰ παμμεγέθη ἔργα τῆς φύσεως, γεννῶσιν ἀνεξάλειπτον ἐντύπωσιν ὅτι ὑπάρχει Θεὸς πάνσοφος καὶ παντοδύναμος, καὶ παρακινοῦσιν ἡμᾶς νὰ ἐκφωνῶμεν,—"Μεγάλα καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου, Κύριε, Θεὸς ὁ Παντοκράτωρ!" Ἡ γνῶσις, τὴν ὁποίαν ἔχει παντὸς πράγματος, καὶ τῆς καταλληλίας μέσων τινῶν εἰς τὸ νὰ παράγωσι τέλη τινὰ, φαίνεται ὅπου καὶ ἂν στρέψωμεν τοὺς ὀφθαλμούς. Ἄλλο τι ἐὰν δὲν ὑπῆρχε, τὸ ἀνθρώπινον σῶμα εἶναι ἀφ' ἑαυτοῦ μνημεῖον αἰώνιον τῆς σοφίας τοῦ Ὑψίστου. Τὴν δὲ παντοδυναμίαν αὐτοῦ μαρτυροῦσιν ἡ τῆς ὕλης ἄπειρος ποσότης, ἡ τῶν οὐρανίων σωμάτων ἀκατανόητος ταχυκινησία, καὶ ἡ τῶν αἰθερίων χωρῶν ἀτελεύτητος σχεδὸν ἔκτασις. Ἡ ἀγαθότης αὐτοῦ φαίνεται ἐκ τοῦ ὅτι ἔθηκεν ἡμᾶς εἰς κόσμον, ὅπου τὰ πάντα εἶναι πεποιημένα εἰς τρόπον, ὥστε φυσικῶς τείνουσιν εἰς τὸ προάγειν τὴν ἡμετέραν εὐδαιμονίαν. Πόσον ἀφθόνως διεσκόρπισε τὰς πηγὰς τῆς ἡδονῆς! ὑπεράνω ἡμῶν

ἐξέτεινε τὸ στερέωμα, ἅπου τὴν ἡμέραν βλέπομεν κάλλος, ποτὲ μὲν ἱλαρόν, καθὼς ὅταν ὁ ἥλιος ἀνατέλλῃ ἢ δύῃ, καὶ ἡ ἀτμοσφαῖρα εὐδιᾷ, ποτὲ δὲ φοβερόν, καθὼς ἐν καιρῷ βροντῶν, ἀστραπῶν, ἀνεμοταραχῆς καὶ σκότους· τὴν δὲ νύκτα βλέπομεν τὴν σελήνην βαδίζουσαν ἐν φωτί, καὶ δόξα καὶ μεγαλοπρέπεια ἀκτινοβολοῦνται ἀπὸ χιλιάδας καὶ μυριάδας κόσμων. Πέριξ ἡμῶν, τὸ ποικιλόχροον πρόσωπον τῆς φύσεως,—τὰ ἄνθη, οἱ θάμνοι, τὰ δένδρα, οὐ μόνον κοσμοῦντα τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ πληροῦντα τὸν ἀέρα ἀπὸ τερπνὰς εὐωδίας,—τὰ πτηνά, ἡσύχως τὴν ἀτμοσφαῖραν διαπλέοντα, ἢ κελαδοῦντα εἰς τὰ δάση,—τὸ γαλήνιον πέλαγος, μὲ τοὺς ἰχθῦς εὐφροσύνως ἐν αὐτῷ παίζοντας,—οἱ ποταμοὶ καὶ οἱ ῥύακες οἱ μεταξὺ τῶν λάφων ὑπὸ δένδρα ὑψηλὰ ῥέοντες,—τὸ γλυκὺ πρόσωπον τοῦ ἀνθρώπου,—αἱ ἡδοναὶ τῆς ἀφῆς, τῆς γεύσεως, τῆς μυώδους κινήσεως, καὶ τῆς ἐργασίας,—οἱ ἀναρίθμητοι καρποί, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἡ γῆ βρύει,—αἱ ἐκ τῆς φυσικῆς στοργῆς καὶ φιλίας ἀγαλλιάσεις,—ταῦτα πάντα δεικνύουσι καὶ διαλαλοῦσιν ὅτι ὁ Θεὸς ἔκαμεν ἡμᾶς διὰ νὰ ἡμεθα εὐδαίμονες, καὶ ὅτι χαίρει μεταδίδων εὐδαιμονίαν. Καθότι αἱ περιστάσεις αὗται δὲν εἶναι *ο ὐ σ ι ω δ ῶ ς ἀ ν α γ κ α ῖ α ι ε ἰ ς τ ὴ ν ὕ π α ρ ξ ι ν ἡ μ ῶ ν*. Ἀν ὁ Θεὸς δὲν ἐπεθύμει νὰ μᾶς καταστήσῃ εὐδαίμονας, πολλὰ τούτων ἠδύναντο νὰ λείπωσι.

Αἱ ἐπιστῆμαι σκοπὸν ἔχουσι τὴν φανέρωσιν τῶν ἔργων τοῦ Θεοῦ, καὶ τῶν νόμων καθ' οὓς διέπει αὐτά· ὅθεν ἡ σπουδὴ αὐτῶν εἶναι ὠφελιμωτάτη εἰς τὸν Χριστιανόν. Ὁπότε ὁ Θεὰς εὐδόκησε νὰ δείξῃ τὸ κράτος αὐτοῦ εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας, ἔκαμε τὰ ὕδατα νὰ μεταβληθῶσιν εἰς αἷμα, παχὺ σκότος νὰ καλύψῃ τὴν γῆν, τὰ πρωτότοκα ν' ἀποθάνωσιν εἰς μίαν νύκτα, τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν νὰ ξηρανθῇ, τὸ Σινὰ Ὄρος νὰ καπνίζῃ, καὶ φωνὰς, ἀστραπὰς καὶ νεφέλην γνοφώδη νὰ καταβῶσιν ἐπ' αὐτοῦ,—τοιουτοτρόπως καθιστάνων διὰ *π ρ ά ξ ε ω ν ὁ ρ α τ ὴ ν* εἰς αὐτοὺς τὴν δύναμίν του· λέγεται δὲ ῥητῶς ὅτι ἐποίησε ταῦτα διὰ νὰ φοβηθῶσι τὸν Κύριον, καὶ νὰ μὴν ἁμαρτάνωσιν. Εἰς ἡμᾶς δὲν παριστάνονται μὲν τοιαῦτα σημεῖα καὶ τέρατα· ἀλλ' ἡ ἐπιστήμη ἀνεκάλυψεν ἄλλα πλίον ἔμμονα δείγματα τῆς παντοδυναμίας τοῦ Ὑψίστου· γονεῖς δὲ καὶ διδάσκαλοι χρεωστοῦν νὰ διευθύνωσιν εἰς αὐτὰ τὴν προσοχὴν τέκνων καὶ μαθητῶν, ὥστε νὰ μανθάνωσι πόσον μέγας εἶναι ὁ Πλάστης, πόσον ἐξαρτῶνται ἀπ' αὐτοῦ, πόσον πρέπει νὰ σέβωνται αὐτὸν, καὶ πόσον χρεωστοῦν νὰ τρέμωσι τὴν δυσαρέσκειάν του.

ΗΘΙΚΟΙ ΣΠΑΣΜΟΙ.

ΕΑΝ τὰ μέλη τοῦ ἡμετέρου σώματος, ἀντὶ νὰ ὑπακούωσιν εἰς τὸ θέλημα τῆς κεφαλῆς, εἶχον ἕκαστον ἴδιον αὐτοῦ καὶ ἀνεξάρτητον θέλημα, πόσον ἄχρηστα ἤθελον καταντήσειν, ἢ, μᾶλλον, πόσον βλαθερά! Τοῦτο δὲ δῆλον ὅτι συμβαίνει κἄποτε. Εἴς τινας ἀῤῥωστίας, λόγου χάριν, τὰ μέλη φαίνονται ὅτι ἀπειθοῦν εἰς τὸ πνεῦμα, καὶ φέρονται ὡς νὰ ἐκυβερνῶντο ἀπὸ ἴδιον αὐτῶν θέλημα. Αἱ συνέπειαι ὅμως τοιαύτης καταστάσεως εἶναι δεινόταται· οἱ ὀδόντες, ἐξαίφνης καὶ ὁρμητικῶς συγκλειόμενοι, σπαράττουσι τὴν γλῶσσαν· αἱ χεῖρες, ἀνυψούμεναι, τύπτουσι τὸ πρόσωπον καὶ ἄλλα μέλη τοῦ σώματος· οἱ πόδες δὲν ἐκπληροῦσι τὸ χρέος αὐτῶν· καὶ τὸ σῶμα χαμοκυλίεται, λυπηρὸν καὶ φρικτὸν θέαμα! Τὰ τοιαῦτα καλοῦνται σπασμοί. Ὑπάρχουσι δὲ σπασμοὶ οὐ μόνον εἰς τὸν φυσικὸν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν ἠθικὸν κόσμον, καὶ συμβαίνουν ὁπόταν τὸ θέλημα τοῦ ἀνθρώπου δὲν ὑποτάσσεται εἰς τὸ τοῦ Θεοῦ. Ἂν οἱ ἄνθρωποι ὅλοι ἐγκαρδίως ὑπήκουον εἰς τὸ θέλημα τοῦ Ὑψίστου, ἤθελον συζῆν ἐν ἁρμονίᾳ καὶ ἀγάπῃ, καὶ, ὡς τὰ μέλη τοῦ ὑγιοῦς σώματος, ἤθελον καταγίνεσθαι εἰς τὸ πράττειν τὸ ἀγαθὸν καὶ μερικῶς ὁ εἷς πρὸς τὸν ἄλλον, καὶ γενικῶς πρὸς ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα· ἀλλὰ δὲν ὑποκλίνομεν εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀντιθέτομεν τὰ ἴδια ἡμῶν θελήματα εἰς τὸ ἐκείνου. Ἐκ τούτου δὲ προέρχονται σπασμοὶ φρικτότατοι, οἵτινες μυριάκις ἐκίνησαν, καὶ μέχρι τῆς σήμερον ἔτι κινοῦσι, τὸ ἓν μέλος τοῦ μεγάλου τούτου σώματος κατὰ τοῦ ἄλλου, καὶ οὐ μόνον ταράττουσιν, ἀλλὰ καὶ σχεδὸν ἐξαφανίζουσι τὴν εἰρήνην τῆς κοινωνίας. Τί ἄλλο εἶναι οἱ πόλεμοι καὶ αἱ ἐπαναστάσεις, τί αἱ πειρατεῖαι, αἱ λῃστεῖαι, καὶ οἱ φόνοι, παρὰ σπασμοὶ εἰς τὸν ἠθικὸν κόσμον, οἵτινες οὐδέποτε ἤθελον συμβῆν, ἂν τὸ θέλημα τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἀντετάσσετο εἰς τὸ τοῦ Θεοῦ; Πῶς δὲ νὰ παύσωσιν οἱ σπασμοὶ οὗτοι, πῶς νὰ ἐπικρατήσῃ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, καὶ ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία, ἐνόσῳ δὲν διάγομεν κατὰ τὸ νεῦμα τοῦ Ὑψίστου, ἐνόσῳ τὸ θέλημα τοῦ οὐρανίου ἡμῶν Πατρὸς δὲν γίνεται, ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς;

ΠΕΡΙ ΠΡΩΙΡΟΥ ΣΠΟΥΔΗΣ.

ΤΑ ἀποτελέσματα τῆς σπουδῆς διαφέρουσι κατὰ τὴν ἡλικίαν εἰς τὴν ὁποίαν ἀρχίσῃ· πρώιρος οὖσα καὶ ὑπερβολικὴ, βλάπτει τὰς διανοητικὰς δυνάμεις. Εἶδον τέκνα πνευματώδη κυριευθέντα ὑπὸ φιλολογικῆς μανίας ἀναρμόστου εἰς τὴν ἡλικίαν των, καὶ προέβλεψα μετὰ λύπης τὴν τύχην ἡ ὁποία τὰ περιέμενεν· ὡσεὶ τέρατα φαινόμενα τὴν ἀρχὴν, καταντῶσιν ἠλίθια ἐπὶ τέλους. Τὴν παιδικὴν ἡλικίαν καθιέρωσεν ἡ φύσις εἰς τὴν ἄσκησιν τοῦ σώματος, καὶ ὄχι εἰς τὴν μελέτην, ἥτις ἀδυνατίζει καὶ κωλύει τὴν αὔξησίν του. Ἡ φύσις δὲν δύναται χωρὶς βλάβην νὰ ἐνεργῇ συγχρόνως δύο ταχείας ἀναπτύξεις. Ὁπόταν ὁ νοῦς κλίνῃ εἰς τὸ αὐξάνειν παραπολὺ ταχέως, αἱ δυνάμεις αὐτοῦ ἀναπτύσσονται πρόωρα, καὶ τότε ὁ παῖς καταγίνεται εἰς τὴν σπουδὴν μὲ προσοχὴν ἀνάλογον τῆς ἀναπτύξεως ταύτης· ἀλλὰ τὸ σῶμα ὀπισθοδρομεῖ, ἐπειδὴ τὰ νεῦρα παύουσι τοῦ συνεισφέρειν εἰς ἐνίσχυσιν αὐτοῦ· τὸ θῦμα ἀπαυδᾷ, καὶ τέλος ἀποθνήσκει ἀπό τινα ἐπίβουλον ἀσθένειαν. Οἱ γονεῖς καὶ οἱ διδάσκαλοι, ὅσοι ἀπαιτοῦσι καὶ ἐνθαῤῥύνουσι τὴν βεβιασμένην ταύτην σπουδὴν, μεταχειρίζονται τοὺς μαθητὰς αὐτῶν ὡς τὰ φυτὰ οἱ κηπουροὶ ἐκεῖνοι, οἵτινες, προφανῶς ἐπιθυμοῦντες, θυσιάζουσι μερικὰ ὥστε τὰ ἐπίλοιπα νὰ ἐκβάλωσι πρόωρα καρπούς καὶ ἄνθη, τὰ ὁποῖα πάντοτε εἶναι μᾶλλον ἀλιγόβια, καὶ καθ' ὅλα ὑποδεέστερα τῶν ὅσα ὡριμάζουσιν ἐν καιρῷ τῷ δέοντι.